

ПОДЕМ

МАКЕДОНИЈА ВО ПОДЕМ

Изборна програма 2020-2024 на

**ПАРТИЈА НА ОБЕДИНЕТИ
ДЕМОКРАТИ НА МАКЕДОНИЈА –
ПОДЕМ**

Драги сограѓани,

ПОДЕМ со својата предизборна програма нуди стратегиско и систематско размислување како Република Македонија би можела да ги реши суштинските проблеми.

Стратегиското размислување на **ПОДЕМ** се насочува кон цели за **ПРОШИРЕНА ЕКОНОМСКА ВИЗИЈА ЗА МАКЕДОНЈА И ПОЛИТИЧКА ВИЗИЈА ЗА СТАБИЛНА, ИНТЕГРИРАНА И ПОЧИТУВАНА МАКЕДОНИЈА**. Цели кои се специфични, мерливи, реални, временски ограничени и се во функција на основната мисија на **ПОДЕМ**.

ПОДЕМ во својата предизборна програма нуди решенија, а не ветувања, не нуди предвидување на иднината, туку нуди начин како Република Македонија да ја изгради својата подобра и посветла иднина.

Затоа ние целокупното наше знаење, сила, енергија, желба ја посветивме кон креирање планови за конкретни резултати, конкретни цели.

Со оваа програма од Вас, граѓаните на Република Македонија бараме поддршка да ги оствариме нашите цели за развој во економијата, здравството, образованието, земјоделието, локалната самоуправа и останатите сфери.

Со оваа програма ги повикуваме сите граѓани на Република Македонија без оглед на нивната етничка, верска, стручна и социјална припадност да ги обединат своите индивидуални способности и одговорности за да ни дадат поддршка да се справиме со предизвиците за подемот во развојот на македонското општество и држава.

Зародишот на идејата за основање на **ПОДЕМ** произлезе пред дванаесет години од желба за допринос кон изградба на Република Македонија како современа демократска држава, со општество во чија основа треба да бидат вградени принципите на слободата, еднаквоста и рамноправноста, солидарноста, правдата, човековите слободи и права и

сите други вредности за една целосна вистинска демократија.

Оваа 2020 година ПОДЕМ ја прослави со успешно ДВНАЕСЕТГОДИШНО постоење на Македонската политичка сцена и заедно со нашите членови и поддржувачи успеавме во многу предизвици :

- ✓ Успеавме да опстанеме и да ја реализираме идејата за постоење на ПОДЕМ
- ✓ Успеавме да го фатиме курсот на нашата програмска платформа која ни е основа за градење на нашите програмски цели, за Вашите идеи, претворени во предлози и согледувања за подобар живот во Македонија.
- ✓ Направивме инфраструктура во 53 општини и самостојно се појавивме на првите локални избори во 2009 година и освоивме 22.600 гласови и 14 советнички места со три претседатели на совети.
- ✓ ПОДЕМ го препознаа во сите општини низ Македонија и инфраструктурата денеска содржи 18.000 членови со формирани и организирани Организации на жени и млади со над 12.000 членови.
- ✓ ПОДЕМ е стабилен политички фактор на македонската политичка сцена кој од еден до друг изборен циклус бележи импозантни резултати и раст на довербата која ни ја укажуваат граѓаните на Република Македонија. Затоа секоја година во ПОДЕМ се приклучуваат нови нови членови кои ја препознаа визијата и мисијата за подем на Македонија.
- ✓ Одржавме конференцијата на млади во Скопје со 500 делегати.
- ✓ Одржавме конференцијата на жени во Кавадарци со 300 делегати.

И токму во таа насока продолжува мисијата на ПОДЕМ, обидувајќи се да даде искрени одговори на клучните прашања за нашата држава, на прашањата:

Каде сме? Каде сакаме да бидеме? Како таму ќе стигнеме?

Стратешките визии на ПОДЕМ се насочени кон **НОВА ЕКОНОМСКА И ПОЛИТИЧКА ВИЗИЈА ЗА СТАБИЛНА, ИНТЕГРИРАНА И ПОЧИТУВАНА** Македонија. Нашето мото “Подем за Македонија“ е

водилка и низ нашата програма во која се вклучени голем број проекти кои на Македонија и гарантираат Европски стандарди во областа на земјоделството, економијата, социјалната политика, здравството, образованието, локалната самоуправа, меѓународните односи, културата, спортот и сите други области на општествено-политичко квалитетно живеење и работење.

Верувам во остварувањето на таа визија. Верувам дека ПОДЕМ тоа може да го постигне зашто повеќе од 12 години ние сме тука, посилни од кога и да е. Сето тоа се должи на нашата посветеност на програмските цели, лојалност на македонската држава и македонскиот народ, одговорност пред нив, желба за напредок, ентузијазам, знаење, креирање на нови можности и развој. Но, сите знаете дека клучно на тој пат на нашето растење како партија беше тоа што отсекогаш слушаме што има да каже обичниот човек. Ние знаеме што е тоа што го мачи нашиот народ, зашто и ние сме дел од него.

Ќе потсетам на една изрека дека не можеме да ја предвидиме иднината, но ќе додадам дека, Ние сме тие кои ја градиме со нашето сопствено знаење и умевање. Токму затоа, ПОДЕМ во својата обединетост, со своите капацитети, во соработката со другите политички фактори, но и во постојаното слушање на она што има да го каже македонскиот народ, го гледа остварувањето на својата визија и сака сите заедно да изградиме подобра и посветла иднина.

Предизборната програма на ПОДЕМ е визија за лојалност, одговорност, посветеност, желба за напредок, ентузијазам, знаење, креирање на нови можности, развој на нови пазари, конкурентска предност што значи победа на државата и на народот.

Ние покажавме дека умееме да работиме неуморно, да се носиме со предизвиците и да постигнуваме успеси. Во ПОДЕМ се обединети чесни, стручни и вредни луѓе кои живеат од сопствениот труд, знаење и способности, кои ја ценат силата на вистината, правдата, демократијата и трајните човечки вредности.

Зад нас стои огромно искуство и многу дела. Тоа искуство не прави горди и ни дава сила , нашите сегашни и идни заложби да станат реалност.

**Ние имаме визија за Македонија. Визија за напредок и просперитет.
За благосостојба и среќа.**

Затоа ве повикуваме и Вам и сите граѓани на Република Македонија кон **ПОДЕМ ЗА МАКЕДОНИЈА**. ПОДЕМ што значи победа, одржливост, демократија, етичност, можности.

СОДРЖИНА:

Нова економска и политичка визија за стабилна, интегрирана и почитувана Македонија	8
Фискална политика - парите од граѓаните и компаниите за нивно подобро денес и утре	11
Конкументно земјоделие – евтина храна за сите.....	135
Развој на модерниот туризам – Македонија има што да понуди и покаже	144
Ефикасни јавни институции и претпријатија – силен фактор на економскиот развој.....	276
Ефикасно и независно судство - предуслов за привлекување на домашни и странски инвестиции	27
Пензиски систем - сигурни и повисоки пензии.....	3232
Наука и модерен образовен систем - квалитетно образование и знаење.....	324
Елиминирање на сиромаштијата и радикално намалување на невработеноста - достоинствен живот за секој граѓанин	378
Реформи во здравството - обезбедување на квалитетни здравствени услуги на сите нивоа.....	Error! Bookmark not defined.
Животна средина и одржлив развој- живот во здрава средина за сегашните и идните генерации	433
Енергетика - влог во иднината	466
Македонија стабилна, интегрирана и почитувана - евроатлански интеграции - стабилна и интегрирана држава	488
Одбрана - подем за сигурност и безбедност на граѓаните.....	51
Надворешна политика - респектабилност на Република Македонија во светски рамки.....	566
Општините - јадро и основа за подем на Македонија	5858
Култура и уметност- подем на духовните вредности	6262
Патна инфраструктура.....	66
Информатичка технологија.....	67

НОВА ЕКОНОМСКА И ПОЛИТИЧКА ВИЗИЈА ЗА СТАБИЛНА, ИНТЕГРИРАНА И ПОЧИТУВАНА МАКЕДОНИЈА

ПОДЕМ во својата програма обединува проекти преку кои уште поенергично и поотворено ќе се пристапи кон целта да се намали невработеноста во Република Македонија, а со тоа да се намали и сиромаштијата. Нашите проекти се насочени кон тоа да станеме уште поинтересни и со единствени можности не само за странските инвеститори, туку и за домашните мали и големи стопанственици, како да освојуваме нови пазари каде ќе извезуваме, а помалку да увезуваме, како да го спречиме одливот на интелегенцијата и нелојалната конкуренција на пазарот на трудот, а во исто време да не станеме себични во споделувањето на решенија и примери за успех со останатите земји.

Воедно, ние функционираме врз основа на модул преку кој постојано сме во контакт со народот и со обичниот човек. Тоа е на нашата формула за работа која нема да ја промениме и во иднина со цел да внесеме повеќе промени во повеќе области.

Македонската економија преку ПОДЕМ мора да ги оствари следните цели:

- ✓ Зголемување на понудата на домашни и меѓународно разменливи производи преку најразлични форми на поддршка на извозот;
- ✓ Анализа на пазари, развој и пласман на домашни производи,
- ✓ Проучување на побарувачката,
- ✓ Развој на маркетинг стратегија и економски систем,
- ✓ Развој на селата и понуда на агро и рурален туризам на среден и долг рок на Р. Македонија,
- ✓ Супституирање на дел од увозните производи и релативно намалување на вкупниот увоз. Македонија има одлични услови за производство на храна а остварува трговски дефицит во овој сектор;
- ✓ Одржување флексибилен девизен курс и деполитизација на фискалната политика;

- ✓ Фокусирање кон реиндустријализација, преку користење на потенцијалот на домашното штедење за вложување во идниот извоз;
- ✓ Зголемување на додадената вредност на производите и услугите што ќе резултира во зголемен доход, потрошувачка и животен стандард и напуштање на политиката на задолжување за потребите на тековната потрошувачка;
- ✓ Зголемување на конкурентната позиција во регионот и пошироко;
- ✓ Развивање и стимулирање на корпоративното управување, менаџментот и претприемништвото;
- ✓ Создавање конкурентни услови во институционалното окружување за успешно реализирање на ефективните одржување на развојот на успешните компании без разлика на нивната големина;
- ✓ Обезбедување институционална и финансиска поддршка на апликативната научно-истражувачка работа преку финансирање на научно-истражувачки проекти кои се во директна корелација со бизнис секторот;
- ✓ Спроведување економска децентрализација во функција на локалниот економски развој;
- ✓ Развивање на јавно-приватно партнерство преку институционална и друг вид на поддршка.

ПОДЕМ нуди длабоки и структурни проекти, чија основна цел ќе биде унапредување на конкурентноста на македонското стопанство како предуслов за стопански раст, нови вработувања и долгорочно одстранување на внатрешниот и надворешниот дизбаланс. Затоа е потребно побрзо и поефикасно, технолошко и организациско прилагодување на македонските претпријатија на условите во окружувањето и поголема насоченост кон развојот.

Само таквиот модел може на среден и долг рок да обезбеди одржливост и стабилност на македонската економија, но и стабилност и одржливост на семејниот буџет и стандард на нашите граѓани.

Македонија во периодот кој следи мора да се ориентира повеќе кон

внатрешните резерви и потенцијали за обезбедување на предуслови за влез во нова фаза на „здрав“ стопански раст.

Задолжителна соработка со државните научни институти и факултети изразени во конкретни проекти од сферата на растителното производство и сточарство;

Не станува збор само за потребите на ценовната и трошковната конкурентност на македонските производи или услуги, туку посебно внимание треба да се обрати кон структурните чинители на конкурентноста.

Затоа е потребно побрзо и поефикасно, технолошко и организациско прилагодување на македонските претпријатија на условите во окружувањето и поголема насоченост кон развојот. Тоа ќе биде еден од темелните предуслови за јакнење на конкурентноста на македонското стопанство.

ФИСКАЛНА ПОЛИТИКА-ПАРИТЕ ОД ГРАЃАНИТЕ И КОМПАНИИТЕ ЗА НИВНО ПОДОБРО УТРЕ И ДЕНЕС

По однос на фискалната политика, ПОДЕМ ја истакнува потребата одлучно да се тргне во процес на структурни и фискални прилагодувања кои на среден рок ќе допринесат за јакнење на конкурентноста на македонското стопанство.

ПОДЕМ ќе се заложува, парите од граѓаните и компаниите да бидат пари за нивно подобро денес и утре т.е. парите од народот за народот - да се работи домаќински со народните пари.

ПОДЕМ ќе се залага за воведување на диференцирани стапки на оданочување на добивката.

Фискална политика - пари од народот за народот

Фискалното прилагодување има за цел урамнотежен однос на јавниот и приватниот сектор, намалување на фискалното оптоварување на стопанството и зголемување на ефикасноста во давањето јавни услуги, како би се придонело за зголемување на продуктивноста и флексибилноста во водењето на деловната политика кон развојот и зголемената конкурентност.

Зголемената конкурентност значи да се намалат претприемачките трошоци, што без соодветна фискална реформа и смалување на даночното оптоварување не ќе биде можно.

Намалување на јавниот сектор и урамнотежен буџет подразбира темелно реструктурирање на буџетските расходи и зголемување на ефикасноста – **домаќински кон народните пари**. ПОДЕМ укажува на потребата за унапредување на постојниот фискален систем во правец на рамномерна и праведна распределба на даночниот товар кој ја уважува економската сила на даночниот обврзник. Корекциите во оваа смисла треба да одат кон тоа добар дел од даночниот товар да се префрли од посиромашните кон побогатите слоеви на општеството, што подразбира напуштање на системот на пропорционални стапки на оданочување на

доходот и премин кон прогресивни стапки на оданочување.

Унапредување на технолошкото ниво на македонската економија - повисока технологија повеќе производи и услуги за сите

Доминантно ниското технолошко ниво на домашното производство носи и значајно ниско ниво на додатна вредност, а тоа значи и забавен раст, пониски доходи и понизок стандард на населението. Од друга страна постои проблем на побарувачка за сложени производи кои во поголем дел се задоволуваат од увоз со што во голема мера се генерира дефицит на тековниот биланс на плаќања.

Затоа **ПОДЕМ** се залага за:

- ✓ Интензивна технолошка обнова како би се зголемила конкурентноста на глобалниот пазар преку системски пристап за поттикнување на истражувањата и развојот и иновациската активност;
- ✓ Јакнење на институционалната и финансиската инфраструктура односно врската помеѓу истражувачкиот и претприемачкиот сектор;
- ✓ Поттикнување и поддршка на *start-up* претпријатија базирани на знаење;
- ✓ Поттикнување на развојот на образованието низ целиот живот;
- ✓ Подготвување и спроведување секторски политики, со посебен акцент на индустриската политика (индустријата создава производи и нови работи места);
- ✓ Создавање услови за зголемување на производството на постојните дејности, истовремено создавајќи услови за нови дејности;
- ✓ Промена на структурата на денешното стопанство кон производство со поголема додадена вредност;
- ✓ Зголемување на ефикасноста на македонското стопанство преку професионална застапеност на стручно оспособени кадри и нивна комплетна застапеност;
- ✓ Препорака до комисијата за економија да се преформулира фискалната политика во малите рурални средини (олеснување);

- ✓ Ускладување на структурата на македонското стопанство со стопанството на ЕУ, преку индустриската политика.

Зголемувањето на конкурентноста значи подготовка и доследно спроведување на секторски, посебно индустриски политики. Во таа насока, Република Македонија мора да има јасна политика спрема развојот на современите индустриски сектори, но и спрема иднината на трудоинтензивните модерни индустрии, како што се прехранбената индустрија металопреработувачката индустрија, производство на електрична опрема и слично.

Мерки на економската политика на краток рок – подобар живот сега

Краткорочните економски мерки мора да бидат во функција на борбата против кризата и рецесијата, при што мора да ги опфатат следните темелни подрачја на делување:

- ✓ Натамошна фискална консолидација;
- ✓ Стабилен курс на денарот и поволни камати;
- ✓ Запирање на падот и заживување на домашното производство и вработеност со соодветни мерки на економската политика;
- ✓ Ублажување на социјалните последици од кризата и зачувување на животниот стандард, посебно на најзагрозените групи од населението.

Брз стопански раст и развој – подобар живот за сите засекогаш

Основната политичка цел на ПОДЕМ е зголемувањето на животниот стандард на македонските граѓани. Подобиот животен стандард ќе се оствари по пат на:

- ✓ Реален пораст на платите;
- ✓ Реален пораст на пензиите;
- ✓ Зголемување на квалитетот на јавните услуги;

Економската цел на ПОДЕМ е зголемување на домашното производство, т.е. стопанскиот раст од над 7%, и тоа со следната динамика:

- ✓ Првата година од мандатот - усвојување на мерките и инструментите;
- ✓ Втората година - стапка на раст од 6 %;
- ✓ Трета година - стапка на раст од 7 до 8%;
- ✓ Четврта година – стапка на раст од 7 до 8%.

КОНКУРЕНТНО ЗЕМЈОДЕЛИЕ – ЕВТИНА ХРАНА ЗА СИТЕ

Економското, социјалното, еколошкото и просторното значење на секторот земјоделство наметнува потреба од подолгорочна стратегија за развој која е во склад со европската интеграција на државата и прилагодување со европската заедничка политика за земјоделството. Тоа подразбира потреба од правилна буџетска поддршка, инвестиции и кредитирање, имплементација на високите технологии, сертифицирање на примарни и преработени земјоделски производи, имплементирање на стандардите за безбедност и храна, зајакнување на конкурентската способност, развој на човечките ресурси кај сите учесници. За реализација на овој проект, потребни се институционални и законодавни промени пред се определба и фондирање на земјоделската политика.

Како резултат на унифицираноста на земјоделската политика на ЕУ која се градеше, реформираше и развиваше од формирањето на ЕУ, па се до денес претставува столб на заедништвото на ЕУ благодарение на својата конзистентност и е силна поддршка на владите на земјите членки на ЕУ. Поддршката со релативно високи финансиски средства за земјоделците, насочена е кон постигнување на зголемено земјоделско производство како по квантитет така и по квалитет.

Земјоделството во развиените земји и ЕУ се важен фактор за стабилност на пазарот на храна и важен сегмент на социјалната политика, чиј императив е да го изедначи стандардот на земјоделските политики со останатото население. Таквата политика на ЕУ ги поттикнува и националните политики да ја следат истата или да градат слична таква политика која значи сеопшта аграрна политика за поддршка на земјоделството. ПОДЕМ, преку ревидирање на националната стратегија 2014-2020 има за цел да ја насочи и македонската земјоделска политика во правец на политиката на земјите членки на ЕУ.

Стратешки приоритети за развој на македонското земјоделство, кои произлегуваат и од рамките на основните принципи на економската политика CAP на ЕУ, ќе бидат:

- ❖ Пазарна политика и политика на цени,

- ❖ Структурна рурална политика,
- ❖ Агроеколошка политика и
- ❖ Истражување, едукација и давање совети во областа на земјоделството

Земјоделството претставува еден од највисоките приоритети на економската политика на ПОДЕМ.

Во овој сектор имаме планирано две основни цели кои се основни при покажување на својата улога во општеството, а тоа се:

- ✓ Максимално задоволување на домашната потреба од земјоделски производи и нивни преработки од сопствено производство.
- ✓ Воздигнување на професијата земјоделец на ниво **ДОСТОЈНО ЗА ПОЧИТ** со обезбедување негова материјална добивка.

За целосна реализација на овие цели потребно е:

- ✓ Редифинирање на улогата на државата во секторот земјоделство и рурален развој
- ✓ Изработка на стратегија за развој и поддршка на земјоделството како и приближување до условите на земји кои припаѓаат на ЕУ.
- ✓ Задоволувањето на домашната потреба од земјоделски производи со најдобар квалитет и нивна преработка тука во Македонија.
- ✓ Подигнување на статусот на земјоделецот на ниво достојно за почит преку едукација за користење на расположливите средства за аграрот.
- ✓ Информираност за можностите на македонската почва и климатските влијанија за подобро и поквалитетно производство.
- ✓ Изработка на стратегија за развој и поддршка на земјоделството како и заложба за приближување до европските стандарди за производство на земјоделски производи.

За таа цел потребна е политичка согласност за перманентно постапно годишно зголемување на директната буџетска поддршка како и

изградба на систем на инвестиции и кредитирање на земјоделско производство со ниски субвенционирани камати.

Овие мерки треба да помогнат и поттикнат изградба на ефикасно и професионално земјоделско производство со конкурентен и препознатлив производ на домашниот и странскиот пазар.

Да се пристапи кон одредување на аграрниот минимум од 2,6 ha и тоа преку купување, изнајмување-концесионирање, здружување итн. Каде за тоа е потребна правилна аграрна политика како и ревидирање на законот за земјоделско земјиште, каде ќе се воспостави строга регулација на условите за концесија на земјиште.

Државната помош и инвестиции во земјоделството ќе треба да овозможат воведување модерни технологии во производството, каде што до израз ќе дојде генетскиот потенцијал на земјоделски култури, а притоа ќе биде обезбедено висок квантитет преку сертифицирање на примарните и преработени земјоделски производи, со што ќе се отстранат главните бариери во трговската размена на земјоделските производи со ЕУ воедно ќе се обезбеди и висок квалитет на истите.

Ставање во функција на агро берзата, изградба на модерен пазар на големо кој ќе нуди квалитетно земјоделско производство и негови преработки за европски пазар како и аукциска продажба.

Подготвувањето на аграрниот сектор за изедначување на истите со стандардите на земјите во ЕУ, потребно е да ги сведеме сите репро материјали без исклучок да подлежат на 5% ддв исто така и на 5% данок за откуп на земјоделски производи од регистрирани земјоделци.

Стратегија за земјоделство и рурален развој

Стратегија за земјоделство и рурален развој треба да понуди и диверзификација на стопанските активности што реално ќе создаде нови работни места, а исто така ќе предвиди изградба на неопходна инфраструктура која треба да обезбеди нормален и квалитетен живот на населението во руралните средини.

Во тој контекст на рурални средини ќе се:

- ✓ Определат и прогласат за еколошки незагадени реони кои ќе претставуваат база за органското земјоделско производство.
- ✓ Воведат бенифиции за земјоделски производители во реони со слабо развиена инфраструктура.
- ✓ Континуирана едукација на сите чинители во сектор земјоделие, што би значело прифаќање на концептот на успешните земји за доживотно образование што треба да го подобри личниот и професионалниот живот, подобрување на постојните знаења и вештини, но и воведување нови квалификации. Посебно внимание и едукација да се спроведе на жените во руралните средини, како и вклучување на сите научно-истражувачки и образовни институции во овој тек.
- ✓ Посебно место треба да има АПРЗ преку квалитетна, научна и едукативно услужна дејност каде треба да стави посебно внимание на регистрираните земјоделци, каде што стручно лице треба да биде советник на земјоделскиот производител и преработувач на земјоделски производи.
- ✓ Да се воведат информатички системи на фарма (воведување сметководство на фарма и вклучување на РМ во ЕУ системот на ФАДН, континуирано давање информации за производство од централниот систем МЗСВ, користење заеднички информации од централниот систем за поедини метеоролошки и технолошки податоци за производство, опасности од појава на одредени болести или штетници и нивна заштита, податоци за потребите на пазарот итн.) користење научно-истражувачки сознанија (инвестирање во научно-истражувачка работа, апликација на научни сознанија)
- ✓ Посебно внимание за заштита на животната средина, во контекст на оваа определба потребно е напуштање на конвенционалното земјоделско производство и воведување на принципите на интегрално земјоделско производство и органско земјоделско производство.
- ✓ Мора да се воздигне професијата земјоделец на достоино ниво, да се изврши комплетна регистрација на земјоделската дејност, воведување современи техники и технологии, воведување на

стандардите ЕУРЕП ГАП во процесот на производство каде се отвараат можностите за пласман на производите во земјите на ЕУ, организирање производство за познат купувач, посета на саеми и проучување на побарувачката, развој на маркетинг стратегија за пласман на домашни производи национално препознатливи и прифатливи за домашниот и странскиот пазар, развој на селата и нивна понуда за агротуризам.

ПОДЕМ нуди проект за земјишната политика, во кој е опфатено доделувањето на истото, на непосредните земјоделски производители, а никако на посредници.

- ✓ Земјата е за земјоделците и истата ќе се доделува бесплатно.
- ✓ Мора секоја педла земјоделско земјиште да биде обработено и претворено во ефтина храна.
- ✓ Мора да им се помогне на земјоделците како полесно да дојдат до македонските и европските пари.
- ✓ Македонскиот земјоделец треба да знае да произведува квалитет и квантитет, а да не се оптеретува со пласманот на земјоделските производи.
- ✓ Тие услови треба да ги створи државата. Нудиме конкурентно земјоделие, ефтина храна за сите.
- ✓ Субвенционирање насочено кон вистинските земјоделци, навремена и во целост извршена исплата, растоварена од партиско-политичка селекција и дискриминација.
- ✓ Субвенции кои ќе го поевтинат земјоделското производство. ПОДЕМ нуди проект за најсиромашните земјоделци и земјоделски семејства, кои остваруваат минимален доход и за оние со старост над 60 години.

Предлагаме модел на капитални вложувања во земјоделието со доделување капитални неповратни средства.

Нудиме проекти за развој на руралниот туризам каде до израз ќе дојде атрактивноста на селскиот простор.

МОДЕЛИ НА ПОДДРШКА ВО ЗЕМЈОДЕЛИЕТО

Субвенционирање

- ✓ Субвенционирање насочено кон:
 - зголемување на приносите по единица површина;
 - вистинските земјоделци;
- ✓ Навремена и во целост извршувана исплата на субвенциите;
- ✓ Субвенционирање растоварено од партиско – политичка селекција и дискриминација.
- ✓ Субвенционирање за купување на нова механизација.
- ✓ Посебно внимание и приоритет ќе се посвети спрема професионалните регистрирани земјоделци на кои им е единствена дејност – бизнис, со издвоени зголемени субвенции.
- ✓ Субвенционирањето ќе подлежи на стручни проверки.

Модел на поддршка на најсиромашните земјоделски стопанства и земјоделски стопанства со старост над 60 години

- ✓ Земјоделски семејства кои остваруваат минимален доход, а кои ќе се пријават во моделот на некомерцијални семејни земјоделски стопанства ќе примаат годишно утврден фиксен минимален износ за секое земјоделско семејство кое ќе го исполни условот да остварува минимум приход спрема утврдени мерила и критериуми утврдени со посебен *Правилник за начинот на остварување и користење на правото на социјална парична помош на лица кои се занимаваат со земјоделска дејност* изготвен од страна на Министерството за труд и социјална политика, а врз основа на претходно усвоени законски измени во *Законот за социјална заштита*.
- ✓ Даночни олеснувања за слабо населени рурални средини и зголемени инвестициони активности во насока на нивно заживување и ревитализација.

Модел на инвестициони вложувања

Моделот на капитални вложувања подразбира доделување капитални неповратни средства на комерцијалните земјоделски стопанства.

Доделувањето на средствата ќе биде условен со прифаќање на бизнис планот од страна на комерцијална кредитна институција (банка). Неповратните средства ќе се доделат во процент од вкупната инвестиција или кредитот, со утврдување минимална вкупна вредност на инвестицијата и максимален износ на неповратните средства.

Модел на руралниот развој

Овој модел во себе содржи четири програми:

1. Зголемување на конкурентноста и атрактивноста на селскиот простор;
2. Зголемување на нивото на опременоста и технологијата во земјоделското производство;
3. Развој на неземјоделски дејности и рурален туризам;
4. Програм за маркетиншка припрема на производите за пазар.

Со оваа програма се кофинансираат развојните проекти на единиците на локалната самоуправа кои се однесуваат на одржливиот рурален развој. Ова ќе се остварува преку здружување на средствата од буџетот на МЗШВ и локалните заедници (општини).

Проектите ќе ги опфаќаат следните области:

- ✓ Проекти за обнова и развој на селата со активно население;
- ✓ Проекти за зачувување на културното богатство;
- ✓ Проекти за обновување и афирмација на руралните обичаи и манифестации;
- ✓ Проекти за поттикнување и промоција на руралниот туризам и традиционалните рурални занимања;
- ✓ Проекти за подобрување на руралната инфраструктура врзано со

- развојот на земјоделието;
- ✓ Проекти за промоција на автономните квалитетни земјоделски производи - создавање локални и регионални производни брендови;
 - ✓ Проекти врзани со преработката на земјоделските производи – мали семејни рурално-преработувачки бизниси

Стручна советодавна поддршка во земјоделието

Непосредна советодавна помош на земјоделците за примена на соодветни мерки во процесот на земјоделското производство со практична имплементација на научните и техничките сознанија насочени според потребите на пазарот, соработка и зајакнување на земјоделските здруженија, извршување мерки со цел спроведување на програмата за поттикнување на развојот на земјоделството.

Поттикнување и развој на систем на советодавни служби во земјоделието

1. **ПОДЕМ ќе се залага за финансиско и кадровско зајакнување на јавната советодавна служба преку постојната АПРЗ и тоа:**
 - ✓ Овозможување на минималниот буџет на Агенцијата не помал од 100 000 000 денари;
 - ✓ Овозможување технички услови за работа на советниците на терен;
 - ✓ Натамошна изградба на советодавен капацитет;
 - ✓ Сертификација на обученоста и способноста на советниците и нивна проверка на секои две години (лиценцирање)
 - ✓ Задолжителна соработка со државните научни институти и факултети изразени во конкретни проекти од сферата на растителното производство и сточарство;
2. Поттикнување и развој на приватни советодавни служби во земјоделието.

ЗЕМЈИШНА ПОЛИТИКА

Неискористено државно земјиште

- ✓ Континуитет во доделување на земјиштето на непосредните земјоделски производители, а никако не на посредници;
- ✓ Континуитет во доделување на државното земјоделско земјиште на бесплатно користење;
- ✓ Предност при доделувањето на земјиштето да имаат земјоделците во определената катастарска општина каде таа се наоѓа.

Политика кон необработеното земјоделско обработливо земјиште

Земјоделско обработливо земјиште кое не се обработува, да подлежи на значително висока прогресивна стапка на данок на имот на недвижност.

Висината на даночната стапка треба да биде така димензионирана што во период од пет години да достигне пазарната вредност на самото земјиште.

Политика насочена кон окрупнување на земјишниот посед

- ✓ Да се ослободи од обврска за плаќање данок на пренос на права на обработливо земјоделско земјиште, ако со тој правен акт се зголемува предметниот земјишен посед;
- ✓ Купопродажните договори и другите форми на стекнување имотни права врз обработливо земјоделско земјиште да бидат ослободени од секакви јавни давачки (такси и слично) кои ќе доведуваат до зголемување на земјишниот посед;
- ✓ Да се ослободат од плаќање такса на упис на имотните права на обработливо земјоделско земјиште во јавните книги (катастри) под услов ако овие стекнати права доведуваат до окрупнување на земјоделското обработливо земјиште;
- ✓ Да се предвидат мерки на субвенционирање таму каде што ќе дојде до окрупнување на земјоделскиот обработлив посед;

- ✓ Да се предвидат компензации како посебна мерка на аграрната политика која ќе произлезе од процесот на комасација во форма на изгубен доход заради различниот бонитет на обработливите земјоделски земјишта и нивната оддалеченост, а кои се предмет на комасација;

ДА НЕ СЕ ОБНОВУВААТ КОНЦЕСИСКИТЕ ДОГОВОРИ НА ЗЕМЈОДЕЛСКИТЕ КОМБИНАТИ ДОДЕКА НЕ СЕ ЗАВРШИ ПРОЦЕСОТ НА КОМАСАЦИЈА.

РАЗВОЈ НА МОДЕРНИОТ ТУРИЗАМ – МАКЕДОНИЈА ИМА ШТО ДА ПОНУДИ И ПОКАЖЕ

Современиот турист при својот избор на туристичка дестинација ќе ја одбере таа што ќе му понуди доволно предизвикувачки мотиви. Република Македонија располага со потребните ресурси за развој на туризмот и останува само потребата од развивање на добра стратегија за да може туризмот да достигне повисоко ниво на развој.

Квалитетите на туризмот во Република Македонија се различни и интересни, посебно земајќи го предвид културно-историското наследство, но и поради она што го нуди богатата природа. Ваквата комбинација и овозможува на туристичката индустрија да „атакува“ на широк дијапазон на посетители, од оние што сакаат подолг престој во некои од туристичките дестинации до оние што бараат место за неколкудневна патување.

ПОДЕМ НУДИ СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА МАКЕДОНСКИОТ ТУРИЗАМ И РЕШАВАЊЕ НА ДОЛГОГОДИШНИТЕ ПРОБЛЕМИ СО КОИ СЕ СООЧУВА ТУРИЗМОТ.

Македонија има што да понуди и покаже!

Во таа конотација, **ПОДЕМ** се залага за:

- ✓ Решавање на инфраструктурата на патните правци Велес – Градско – Прилеп – Битола – Мецитлија
- ✓ Решавање на проблемите со колекторскиот систем на отпадните води долж крајбрежјето на Охридското Езеро (Охрид, Струга, па се до с. Радожда), Преспанското и Дојранското Езеро;
- ✓ Изградба на пристаништа во Струга, с. Радожда и с. Трпејца, со што ќе се овозможи полесен, побрз и попријатен пристап до овие многу посетувани туристички места;
- ✓ Решавање на инфраструктурните проблеми на патните правци кои водат до Охрид (Битола и Кичево), патниот правец Велес – Битола – Мецитлија како и решавање на инфраструктурните проблеми во самите општини;

- ✓ Креирање на развојна политика за намалување на цените за превоз на туристите (посебно на авионскиот превоз), со што ќе се обезбеди современ и побрз пристап до саканите туристички дестинации;
- ✓ Субвенционирање на туристичкиот сектор, посебно во делот за привлекување и носење на странски туристи во посета на селскиот, манастирскиот и планинскиот туризам;
- ✓ Решение за регулирање на нивото на водата на Охридското Езеро со што ќе се санираат проблемите од надојдените води;
- ✓ Стратегија за развој на алтернативниот туризам, посебно во пелагонискиот и беровскиот крај;
- ✓ Враќање на имиџот на земјата, како мирна и безбедна земја, со што ќе се врати довербата на странските туристи;

ЕФИКАСНИ ЈАВНИ ИНСТИТУЦИИ И ПРЕТПРИЈАТИЈА – СИЛЕН ФАКТОР НА ЕКОНОМСКИОТ РАЗВОЈ

Приоритетите во реформата на јавниот сектор треба да бидат насочени кон структурната политика, особено кон реструктурирање и зголемување на ефикасноста на јавните претпријатија, со посебен акцент на посилен надзор во работењето, квалитетот на менаџментот, како и прилагодување на политиката на плати, во смисла на врзување на платата со резултатите на работењето.

- ✓ **Реформа на државната управа:** преиспитување на работењето и организацијата на работа на управата,
- ✓ рационализација на вработените во управата, прилагодување на политиката на плати во склад со ефикасноста во извршувањето на јавните услуги;
- ✓ **Реформа на постојниот систем на локалната самоуправа:** рedefинирање на надлежностите на различните нивоа на локалната и централната власт во согласност со економската и административната сила, односно фискалниот капацитет и рedefинирање на критериумите за давање тековни и капитални поддршки од централниот буџет;
- ✓ **Преиспитување на структурната политика:** по содржина и динамика, при што посебен приоритет ќе биден ставен на инвестициите во енергетскиот сектор.
- ✓ Воведување на систем на кариера во државни и јавни служби, односно унапредување на секои 4 години во зависност од резултатите од работата, и евалуирањето и оценките.
- ✓ Укинување на принципот на вработување како волонтери во државни и јавни служби, освен за оние за кои Законот тоа го одредува, и секое волонтирање по измината трета година да премине во вработување на лицето во работен однос на неопределено време, како и секој договор за вработување на дело на било кое работно место, со тоа што и времето на прекинувањето во склучување на одделни договори ќе се смета за стаж.

ЕФИКАСНО И НЕЗАВИСНО СУДСТВО - ПРЕДУСЛОВ ЗА ПРИВЛЕКУВАЊЕ НА ДОМАШНИ И СТРАНКИ ИНВЕСТИЦИИ

Секоја современа и демократска држава својот правен систем го гради и одржува врз темелите на владеењето на правото. Владеењето на правото е вредност која е во нераскинлива врска со демократскиот, економскиот, социјалниот и севкупниот развој на едно општество. Правото има потреба од држава која ќе го гарантира јавниот поредок и ќе го почитува јавниот поредок.

Владеењето на правото е уставна определба на Република Македонија. Затоа, императив во заложбите на ПОДЕМ ќе биде владеењето на правото и правната држава.

Активирање на механизмите на Министерството за правда преку системот за надзор за контрола над работата на држаните службеници вработени во Судовите.

ПОДЕМ се залага за:

- ✓ Примарно значење на човековите слободи и права, како најбитен елемент на владеењето на правото;
- ✓ Постојење на независно, непристрасно, професионално и деполитизирано судство;
- ✓ Воведување на бенифициран стаж за судии и обвинители, заради поширок општествен интерес, со примена на принципи за бенифициран стаж кој важи за полиција и армија, кој ќе важи 10 години, со можност за продолжување.
- ✓ Укинување на Академијата за судии и јавни обвинители заради нееднаквоста во можноста за пристап на еднакво вработување и функции преку сумата која се плаќа и условот за просек 8.

- ✓ Воведување на к.дело во Кривичен закон под наслов Застарување на дело при вршење на судиска функција, со казна затвор од 5 до 10 години.
- ✓ Правна сигурност на граѓаните;
- ✓ Обезбедување на неопходните услови за развој на граѓанското општество;
- ✓ Еднакви шанси за сите.
- ✓ Човековите слободи и права и независното и непристрасно судство како трета власт имаат најзначајна улога во афирмирањето на владеењето на правото. Независното и непристрасно судство подразбира и побрз економски развој и стабилност во општеството.
- ✓ Професионалното и деполитизирано судство е предуслов за интеграциите на Република Македонија во Европската унија и НАТО.

Затоа ПОДЕМ се залага за:

- ✓ Реална финансиска независност на судството, со што влијанието од останатите две власти ќе биде отстрането;
- ✓ Транспарентност во работата на судството;
- ✓ Поефикасно и поекономично решавање на судските предмети, преку донесување на законски прописи;
- ✓ Редовна контрола на работата на судиите, преку однапред утврдена правна рамка;
- ✓ Подобрување на работата на судовите со млад и стручен кадар.

ПОДЕМ доследно го почитува и го промовира принципот на поделба на власта, како темелна вредност на нашиот систем и затоа се залага да овозможи независност во работата на секој органи на власта, без меѓусебно влијание и мешање, надвор од она што е законски предвидено. ПОДЕМ смета дека со јакнењето на довербата на граѓаните во судството, преку предложените мерки, Република Македонија успешно ќе се интегрира во Евро-атлантските институции, а со тоа и ќе се забрза просперитетот и благосостојбата на државата.

ЧОВЕКОВИ ПРАВА

- ✓ Да се овозможи Канцеларијата на Народниот правобранител целосно да функционира во согласност со Париските принципи, целосно независна и во однос на финансирањето.
- ✓ Континуирана и систематска борба против корупција со создавање на прецизно утврден систем и споредбена анализа на политики.
- ✓ Промовирање на учеството и рамноправна застапеност на жените во владиниот и приватниот сектор и спроведување на позитивни мерки во согласност со таа цел.
- ✓ Обезбедување обука за полицијата, граничната полиција, судиите, адвокатите и други релевантни персонал, со цел да се подигне свеста за чувствителноста на прашањето на човековите права.
- ✓ Воспоставување на независни тела за мониторинг за полицијата и правосудниот систем.
- ✓ Судањето во неразумен рок остро да се казнува со високи парични надоместувања на жртвите
- ✓ Да продолжи да се имплементира и спроведува законот за борба против трговијата со жени и деца.
- ✓ Обезбедување обука за полицијата, граничната полиција, судиите, адвокатите и други релевантни институции, со цел да се подигне свеста за чувствителноста на прашањето на трговијата со луѓе и правата на жртвите.
- ✓ Ќе се превземат сите можни мерки за спречување на понатамошна сегрегација на децата од сите националности и интегрирање во единствен општествен систем.

Одредбите на Уставот на Република Македонија, на Меѓународниот пакт за граѓански и политички права и Меѓународниот пакт за економски социјални и културни права и другите механизми, конвенции и декларации на меѓународното право ќе добијат ефективна примена во домашните судови, правната и судската обука и ќе ја промовира нивната употреба како извор на домашното право. Извршната, законодавната и судската власт ќе одговори на барањата за информации и да дејствува на сите препораки од Канцеларијата на Народниот правобранител во врска со истрагата за жалби за наводни прекршувања на економските, социјалните и културните права, како и граѓанските и политички права.

Усвојување на привремени специјални мерки за да се осигура дека жените, особено Ромите и другите малцински жени како и жените кои живеат во рурални средини, имаат ист пристап до редовниот пазар на трудот како и мажите, вклучително и на високи позиции, и дека принципот на еднаква плата за работа со еднаква вредност се спроведува во пракса.

Донесување на посебен Закон за сексуално вознемирување и систем на следење и детални информации за бројот на регистрираните поплаки за сексуално вознемирување на работното место, како и за мерките преземени за да се испита и да ги извршуваат таквите поплаки и нивната ефикасност.

Превземање на сите неопходни мерки за борба против феноменот на децата на улица и да ги заштити нивните семејства, меѓу другото , преку изградба ниска цена за домување и обезбедување на основна инфраструктура и погодности ; релоцираат депонии од ромските населби , обезбедување работа можности; отворање на дополнителни дневни центри за деца на улица , во соработка со невладините организации , како и амбулантско клиника, и обезбедување медицинско советување и основни лекови за овие деца и нивните семејства.

Обезбедување на легализирање и подобрување на сите да имаат пристап до соодветно и достапно домување, сигурноста на работното место , електрична енергија, соодветна вода за пиење, канализација и други основни услуги, вклучувајќи и безбеден пристап до патиштата.

Влучување на невладините организации и другите членови на граѓанското општество во процесот на дискусија на национално ниво во процесот на одлучување.

Воспоставување на Национален Совет за разледување на заклучоци на меѓународни тела и организации каде Република Македонија е членка, и задолжен за спроведување и имплементирање во националната политика и стратегија.

Во делот за правосудство и правосудниот систем ПОДЕМ ги дава следниве предлози:

А) Кај нотарите

- ✓ да може да работи нотар секој што исполнува услови т.е. да не биди ограничено по жител на население;
- ✓ да се забрани нотарите да прават договори освен нивна заверка, а тие договори заради правна сигурност да имаат печат од адвокат;
- ✓ дадените надлежности да се вратат во судовите (на пр. платните налози и др. од аспект на економичност на постапката);

Б) во делот на законот за парнична постапка и Законот за кривична постапка да се направат следниве измени:

- ✓ за иземање на судија да има право да бара и адвокат и судот да биде обврзан да го иземи судијата во секој случај кога се бара иземање од адвокатот.
- ✓ да се појасни што значи иземање во други случаи и да се бара иземање и кога судијата нестручно ја води постапката;
- ✓ по жалба кога одлучува второстепен суд при донесување на пресудата да биде должен да одлучи и да ги образложи во пресудата и оние околности на кои внимава по службена должност;
- ✓ да се донесе единствен закон за сè она што спаѓа во прекршочни санкции;
- ✓ да се укинат фискалните каси на адвокатите и истите за примените парични средства од странките да водат посебни книги и за сите приливи како готовинско плаќање и преку жиро сметка да се задолжат да изготват фактура.

ПЕНЗИСКИ СИСТЕМ - СИГУРНИ И ПОВИСОКИ ПЕНЗИИ

Пензискиот систем е значаен сегмент на социјалната политика. Пензионерите заслужуваат поголемо внимание, сигурни и достоинствени пензионерски денови. Со цел долгорочно да се обезбеди материјална и социјална сигурност за сегашните и идните генерации на пензионери и стабилно функционирање на пензискиот систем во целина.

ПОДЕМ се залага за:

- ✓ Сигурност во остварувањето на правата од пензиското и инвалидското осигурување;
- ✓ Воведување на социјална пензија за лица кои што не оствариле услови за пензија (не по нивна вина, без работен стаж) туку истата да се стекнува само со години на старост.
- ✓ Јакнење на довербата на јавноста во пензискиот систем преку континуирана едукација и информирање на јавноста;
- ✓ Обезбедување повисок животен стандард по пензионирањето за осигурениците вклучени во едностолбниот или двостолбниот пензиски систем;
- ✓ Редовна исплата на пензии од задолжително пензиско осигурување;
- ✓ Извештаи од страна на приватните пензиски фондови до пензиските осигуреници за индивидуалните сметки, уплатените придонеси, капитализацијата и акумулираните средства;
- ✓ Доброволно капитално пензиско осигурување (трет столб), т.е. обезбедување пензија на лицата кои не се опфатени со задолжителното пензиско осигурување (долгорочно невработените, вработените на проекти или во странски мисии, брачните другари кои не се вработени и други лица без оглед дали се во работен однос или се невработени);
- ✓ Создавање подобри услови за организирање професионална пензиска шема од страна на работодавците, здруженијата на граѓани, во која ќе членуваат сите и/или дел од вработените со цел обезбедување дополнителен приход на своите вработени по пензионирањето и обезбедување мотивираност и лојалност на постојните вработени;

- ✓ Создавање можности за добивање дозволи за управување и работење со пензиски друштва и фондови, покрај домашните основачи, поттикнување и влез на странски инвеститори како основачи на нови друштва;
- ✓ Донесување на Закон за исплата на пензиски надоместоци од задолжително и доброволно капитално пензиско осигурување, создавање полиберални услови за повлекување на паричните средства од индивидуалните сметки на поединецот пред рокот за пензионирање.
- ✓ Изградба на астарски домови со јавно - приватно партнерство
- ✓ Укинување на партиципацијата за лекување и издавање лекарства на позитивната листа за определена категорија на пациенти од определени заболувања (малигни заболувања, дијабетис, и други потешки заболувања
- ✓ воведување на волонтерска служба за грижа на сами стари и болни лица преку посети (2-3 пати неделно), набавка на алекони, храна и други потреби
- ✓ Организирање на разни активности за анимација на апостарата популација, преку различни манифестации, средба на генерации, спортски игри, предавања и сл.
- ✓ Зголемувањето на пензиите да биде во кинорелација со порастот на животните трошоци и растот на платите

НАУКА И МОДЕРЕН ОБРАЗОВЕН СИСТЕМ - КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАНИЕ И ЗНАЕЊЕ

Образованието е еден од најважните развојни сегменти на секое општество. Тоа е еден од главните носечки столбови на државата без кој е невозможен прогрес и развој на државата. ПОДЕМ е партија која посветува значајно внимание на образованието и која се залага за креирање европско образование, кое ќе биде подеднакво достапно за сите, кое ќе биде квалитетно и конкурентно со системите на образование на развиените држави. Тоа значи етаблирање на стабилни и квалитетни институции во образованието на сите нивоа, почнувајќи од основното образование, средното образование, завршувајќи со високото образование и доживотното учење, вклучувајќи ја и науката. Преку комбинирање на потребите и интересите на државата, граѓаните и стопанството, ПОДЕМ се залага за востановување единствен комплементарен систем на образование кој конципира соодветни профили и продуцира компетентни кадри кои ќе можат непречено, активно да се вклучат на пазарот на трудот. Поаѓајќи од фактот дека знаењето е инструмент за развојот и реализирањето на слободата на индивидуата, но и за развојот на општеството, економскиот раст и благосостојбата, ПОДЕМ се залага за високо квалификувани и добро едуцирани граѓани. Од друга страна, едукацијата на млади кадри во редовниот образовен процес за оние стопански гранки за кои постои побарувачка на работна сила во државата е една од мерките кои може да придонесат за полесно вработување на младите луѓе. Науката претставува една од основните детерминанти на економскиот потенцијал на секоја држава и претставува еден од базичните двигатели на развојот на општеството и државата. Од тие причини, ПОДЕМ смета дека перманентната поддршка на развојот на науката од страна на државата е неопходна за создавање цврсти и кохерентни научни институции.

Во насока на претходно елаборираното, ПОДЕМ се залага за:

- ❖ Зголемување на средствата во државниот буџет наменети за образованието и науката, во апсолутна и релативна смисла, преку примена на принципот на јавно - приватно партнерство;

- ❖ Во основното и средното образование да се врати и воспитната функција, покрај образовната;
- ❖ Осовременување на наставата преку набавка на современи нагледни;
- ❖ Ставање акцент на стручното средно образование од кои би произлегле профилирани кадри компатибилни на барањата на пазарите на труд;
- ❖ Проверката на знаењето во основното и во средното образование, предлагаме да се изведува преку воведување на нов посовремен метод на оценување и истиот да се однесува на самиот процес на образование и наставните програми како можност за преземање на корективни мерки со цел подобрување на образовниот процес во средното образование.
- ❖ Реновирање и обнова на сите студентски домови во Македонија;
- ❖ Изградба на нови студентски домови низ цела Македонија;
- ❖ Размена на професори и носење на нови образовни методи во образованието;
- ❖ Реконструкција и санација на основните и средните училишта, високообразовните објекти и научните установи, каде што има базична потреба за тоа;
- ❖ Поддржување перманентно информатичко едуцирање на наставниот кадар вработен и ангажиран во сите степени на образование како и во науката;
- ❖ Развој на електронско учебникарство и пристап до учебниците за сите ученици и студенти;
- ❖ Развој на адекватна библиотечна инфраструктура во сите образовни и научни институции, со цел физичка и електронска дисеминација на соодветна литература за сите категории на ученици, студенти и млади научници;
- ❖ Засилен мониторинг на работењето на високо-образовни установи;
- ❖ Зајакнување на постојните универзитетски центри и при тоа укинување на дисперзиите;
- ❖ Јакнење на меѓународната соработка на сите нивоа на образование со што ќе се постигне интернационализација на образованието, ќе се зголеми размената на ученици и студенти, како и на академски и стручен кадар, а воедно и ќе се привлечат ученици и студенти од

- странство да учат и студираат во Република Македонија;
- ❖ Зголемување на бројот на стручни средни училишта од кои би произлегле профилирани кадри компатибилни со барањата на пазарите на државите - членки на Европската Унија;
 - ❖ Континуирано стипендирање и кредитирање млади и талентирани средношколци и студенти, на тој начин поттикнувајќи го квалитетот на студирањето и зголемувањето на мотивацијата на младите луѓе за инвестирање во сопственото образование;
 - ❖ Транспарентност во работењето на институциите од сите степени на образование;
 - ❖ Соработка помеѓу високообразовните институции и претпријатијата од бизнис секторот, со цел понуда на профили кои се барани, актуелни и неопходни на пазарот на трудот, како и одржување перманентна комуникација на релација високообразовни институции – бизнис сектор;
 - ❖ Кадровско екипирање со соодветен стручен кадар на сите образовни и научни институции, со цел нивно ефективно и ефикасно функционирање;
 - ❖ Поддршка на секаков тип на иницијативи, проекти и програми за развој на системот на доживотно учење, како и доквалификација и преквалификација на тековните кадри, со цел ажурирање и надградување на постојните знаења, вештини, способности и компетенции на населението;
 - ❖ Зголемување на фондот за средства за поттик на иновациите;
 - ❖ Поддршка на научно - истражувачки проекти од домашен и меѓународен карактер, со цел интензивно да се развива научната мисла, како и истата да се интернационализира во меѓународни рамки.

ЕЛИМИНИРАЊЕ НА СИРОМАШТИЈАТА И РАДИКАЛНО НАМАЛУВАЊЕ НА НЕВРАБОТЕНОСТА - ДОСТОИНСТВЕН ЖИВОТ ЗА СЕКОЈ ГРАЃАНИН

Социјалната држава, како што е дефинирана Република Македонија, е обврзана да се грижи за намалување на социјалните нееднаквости и заштита на маргинализираните групи со цел да се обезбеди човечко достоинство за секој граѓанин во Македонија. Во процесот кон членство на земјата во Европската Унија, ПОДЕМ ќе посвети концентрирано внимание за создавање амбиент на успешно интегрирање на најранливиот дел на населението во социо-економските текови на земјата. Преку конкретни мерки, заеднички ќе се бориме за инклузивно општество со НУЛТА ТОЛЕРАНЦИЈАТА кон дискриминација по разни основи, како и обезбедување гаранција за почитување на човековите права согласно ратификуваните Меѓународни конвенции. Обезбедување достоинствен живот е наша обврска кон секој граѓанин на оваа земја, достапен образовен систем за секој, градење општество во кое младите ќе се понесат со епитетот СИГУРНИ ГРАДИТЕЛИ НА ИДНИНАТА НА ЗЕМЈАТА.

ПОДЕМ се залага секој од нас добие еднакви шанси и можности за реализација на самоунапредувањето преку ВРАБОТУВАЊЕ, давање ефективен придонес во општеството во целина. Развојот на социјална економија е врвен приоритет на политичката агенда на ПОДЕМ преку која ќе постигне личен и заеднички развој, како и СОЦИЈАЛНА ПРАВЕДНОСТ ЗА СЕКОЈ ГРАЃАНИН како уставно загарантирано начело ПОДЕМ гарантира европска иднина преку конкретни мерки за конкретни ранливи категории на граѓани.

ПОДЕМ нуди социјална политика и социјална заштита со која ќе се опфатат сите структури на кои им е потребна помош од државата.

Радикално намалување на сиромаштијата

Изградена е стратегија за намалување на сиромаштијата и оперативен план за намалување на сиромаштијата, но овој доста

суштински проблем има голем замав и се провлекува низ сите слоеви на општественото живеење.

КАКО ДА СЕ НАМАЛИ СИРОМАШТИЈАТА И НЕВРАБОТНОСТА И ДА СЕ ОБЕЗБЕДИ ДОСТОЕН ЖИВОТ НА СЕКОЈ ГРАЃАНИН?

Основна цел на ПОДЕМ е дополнување и доследно спроведување на Стратегијата за намалување на сиромаштијата во Република Македонија.

Граѓаните на Република Македонија заслужуваат подобар живот, еднаквост и подобри услови.

ПОДЕМ ги истакнува следните предлог мерки за остварување на основната цел:

- ✓ Спроведување на систем за социјална заштита, според кој сиромашните граѓани имаат бесплатни здравствени услуги;
- ✓ Заштита и еднаквост како и социјална инклузија на маргинализираните групи;
- ✓ Еднаков пристап при вработување на сите граѓани на Република Македонија;
- ✓ Образование, обуки и работилници за стекнување на потребното знаење и вештини, според потребите на пазарот на трудот;
- ✓ Спроведување обуки за преквалификација и доквалификација;
- ✓ Проекти за стекнување основни менаџерски и лидерски вештини и знаења за основање сопствен бизнис.
- ✓ Проекти за материјална поддршка на невработените, младите до 29 години кои ќе започнуваат свој бизнис.
- ✓ Проекти за искуствена поддршка за невработените, младите до 29 години кои ќе започнуваат свој бизнис.
- ✓ Донесување на Закон за социјално претприемништво како водечка сила за развојна социјална економија – ПОДЕМ настојува за државна поддршка на иновативни бизниси во социјалната средина за сите ранливи групи.

- ✓ Заштита на старите и изнемоштените лица преку поттикнување на меѓугенерациска солидарност преку вонинституционални форми на заштита.
- ✓ ПОДЕМ се грижи за старите лица преку отворање Дневни центри во рурални средини.
- ✓ Донесување на Закон за стручна рехабилитација и вработување инвалидни лица – ПОДЕМ се залага за социјална инклузија по европски стандарди.
- ✓ Унапредување на системот за социјална заштита преку измени и дополнување на законската регулатива која е ригидно поставена за примателите на социјална парична помош кои примиле парични средства од трансфери и земјоделска помош, а се исклучуваат од системот преку враќање средства на државата – ПОДЕМ обезбедува вистинска социјална превенција за сите лица кои се нашле во социјален ризик БЕЗ ИСКЛУЧОК.
- ✓ Отворање мини детски градинки во руралните средини, преку отворање можности за лиценцирани лица во рамките на своите домови да се грижат за деца на предучилишна возраст- ПОДЕМ не ветува, туку ОСТВАРУВА
- ✓ Обезбедување образование за сите – ПОДЕМ се залага за поттикнување на отворање Приватни студентски домови со државна помош и социјално вклучување на студентите БЕЗ ИСКЛУЧОК
- ✓ Доследна борба против сиромаштијата и социјалната исклученост е **НАША ОБВРСКА, А ВАШЕ ЗАГАРАНТИРАНО ПРАВО-ДОЖИВЕЈ ПОДЕМ ВО ТВОЈОТ ЖИВОТ, ЗАЕДНО МОЖЕМЕ ПОВЕЌЕ.**

ПОДЕМ има сили, интелектуален капацитет и можност за радикално намалување на сиромаштијата. На тој начин придонесува за **ПОДЕМ НА МАКЕДОНИЈА.**

Социјална заштита

Концептот на социјалната заштита обезбедува социјална сигурност на граѓаните. Социјалното осигурување вклучува различни видови на

заштита и поддршка што општеството треба да ја обезбеди на своите членови преку државата. Основната цел на системот на социјална заштита е да се заштити населението од социјални ризици.

ПОДЕМ е партија која води посебна грижа за **социјалната политика** на граѓаните. Први излеговме со проект за воведување минимална плата која не треба да биде пониска од 12.000 денари. Ние се залагаме и за повисоки пензии. Најниската пензија треба да биде зголемена и да изнесува 80% од најниската плата. Мора да се изедначат и земјоделските пензии.

Сите социјални категории, вклучувајќи ги и студентите, учениците, невработените, ќе мора да го уживаат правото на бесплатно здравство. ПОДЕМ е за посериозни реформи во здравството, за навремени и квалитетни здравствени услуги за секој граѓанин.

Преку долгорочна стратегија нудиме радикално намалување на сиромаштијата и невработеноста со цел да се обезбеди достоин живот на секој граѓанин. Граѓаните на Република Македонија заслужуваат пристоеен живот, еднаквост и подобри услови.

ПОДЕМ ИМА МЕХАНИЗМИ ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА СРЕДСТВАТА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА СОЦИЈАЛНАТА СИГУРНОСТ, ЗА ДОСТОЕН ЖИВОТ НА СЕКОЈ ГРАЃАНИН.

ПОДЕМ ги предлага следните мерки за социјална заштита и социјална политика:

- ✓ Реализација на проекти за превенција од наркоманијата, алкохолизмот;
- ✓ Реализација на проекти за постручен и попрофесионален третман на лицата зависни од дрога и алкахол.
- ✓ Трибини од областа на семејното насилство во кое ќе бидат вклучени и стручни лица и жртви на семејното насилство;
- ✓ Отворање дневни центри за лица со посебни потреби, со кои ќе раководат стручни тимови, со цел нивна ресоцијализација;

- ✓ Отворање дневни центри за наркозависници, работа во полза на нивното психичко здравје;
- ✓ Јавни манифестации за поттикнување на свеста за инклузија на лицата со посебни потреби;
- ✓ Изработка на инфраструктура за достапно движење на лицата со посебни потребни, во културните и забавните институции, како и сите останати институции и објекти.
- ✓ Воведување стандарди за сите нови градби, каде ќе биде изградено соодветно место за движење на лицата кои користат помагала за движење.
- ✓ Доставување топли оброци за стари и немоќни лица во нивните домови;
- ✓ Нови концепции на социјални сервиси за помош на старите лица и лицата со посебни потреби;
- ✓ Отворање прифатилишта за бездомници во секој град во Македонија;
- ✓ Бесплатно високо образование и вработување на децата без родители;
- ✓ Соработка со невладиниот сектор и организирање и спроведување проекти и активности од областа на социјалата и социјалните политики;
- ✓ Обезбедување финансиска помош на самохрани мајки и сиромашни семејства;
- ✓ Алтернативни форми во системот на социјална заштита на децата (деинституционализација);
- ✓ Поддршка на интеграцијата на маргинализираните етнички групи (Ромите);
- ✓ Родова рамноправност и еднакви можности на жените и мажите;
- ✓ Борба против трговијата со луѓе и злоупотребата на жени и деца;
- ✓ Јакнење на женското претприемаштво;
- ✓ Зголемување на правата на мајчинството преку модели за финансиска поддршка во текот на бременоста и во периодот на 2 години од раѓањето на детето ;
- ✓ Здравствена заштита на жената преку воведување бесплатни прегледи и права во примарната здравствена заштита;
- ✓ Заштита на трудот и сигурноста во вработувањето и доходот.

- ✓ Формирање на донаторски фондови за помош н а семејства без примања, семејства со ниски примања, како и помош на населението при елементарни непогоди (поплави, пожари и сл.)
- ✓ Намалување на класната разлика (богати-сиромаси) и зголемување и зајакнување на средната класа во општеството
- ✓ Пензија за секој, обезбедување пензија во висина од 80% од минималната плата за сите граѓани на РМ кои не ги исполнуваат условите за пензионирање.

ЖИВОТНА СРЕДИНА И ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ- ЖИВОТ ВО ЗДРАВА СРЕДИНА ЗА СЕГАШНИТЕ И ИДНИТЕ ГЕНЕРАЦИИ

Живот во чиста животна средина е уставно загарантирано право на граѓаните на Република Македонија.

Имаме проекти за обезбедување на живот во здрава средина, за сегашните и идните генерации.

ПОДЕМ нуди проекти за максимално искористување на можностите за добивање на алтернативна енергија. Затоа се спротивставува на идејата за изградба на атомска централа во Р. Македонија.

Нудиме решенија за ефикасни јавни институции и претпријатија, реформа на државната управа, на локалната самоуправа, како силен фактор на економскиот развој и добивање ефикасни институции и евтина држава.

Депонии за комунален отпад кои не ги задоволуваат ни минимум потребните критериуми, непочитување на законската регулатива од страна на стопанските капацитети, недоволна спремност на државните органи на сериозен начин да се справат со проблемите од оваа област.

Користењето на најдобрите достапни техники во областа на заштитата на животната средина обезбедуваат заштеда на ресурсите, енергијата, го зголемуваат профитот и конкурентноста на компаниите и овозможуваат отворање на нови работни места.

Знаејќи го ова, **ПОДЕМ во оваа сфера нуди вистински решенија:**

- ✓ Спроведување на проектите за преработка на смет и содавање на енергија.
- ✓ Целосно усогласување на законската регулатива со законодавството на ЕУ преку зајакнување на капацитетите на Министерството за животна средина и просторно планирање;

- ✓ Промоција и поддршка (финансиска и законска) на проекти за користење на обновливи извори на енергија;
- ✓ Субвенции за сите субјекти кои користат чисти технологии (фабрики за рециклирање, третман на отпад и отпадни води);
- ✓ Формирање на Фонд за животна средина во кој финансиските средства од еколошките такси и казни ќе бидат искористени на проекти за заштита на животната средина;
- ✓ Формирање на Агенција за животна средина – стручна, компетентна и независна агенција која ќе ги спроведува законските прописи обединувајќи ги постојните органи во рамки на МЖСПП-Управа за животна средина и Државен инспекторат за животна средина;
- ✓ Даночни олеснувања при увоз на машини, апарати, технологии кои се во интерес на заштита на животната средина (филтри, пречистителни станици, возила за собирање и преработка на отпад, инсенератори);
- ✓ Воспоставување адекватен систем за собирање, селектирање и преработка на сите видови секундарни сировини и опасен отпад;
- ✓ Ревизија на стратегијата за управување со отпад;
- ✓ Изградба на пречистителни станици за отпадни води во најкус можен рок;
- ✓ Гасификација на Република Македонија како најзначаен чекор кон намалување на загадувањето на воздухот;
- ✓ Доследно спроведување на системот за интегрирано спречување и контрола на загадувањето (ИСКЗ);
- ✓ Подигнување на јавната свест за потребата од заштита на животната средина преку финансирање на проекти на невладини организации, здруженија на граѓани и поединци;
- ✓ Финансирање, поддршка и имплементација на научни проекти од академските кругови;
- ✓ Поттикнување на младите да ја развиваат својата кариера во оваа област преку стипендирање, поголема понуда на наставно-научни насоки во областа на екологијата од страна на факултетите, зголемена понуда на работни места од страна на работодавачите за овие кадри преку поставување на законска рамка за вработување на лица со ваков тип на образованиесекругови;

- ✓ Решавање на проблемот со историското загадување од страна на државата;
- ✓ Јасна законска рамка за продажба на фирми кои имаат историско загадување;
- ✓ Превземање на итни мерки за намалување на емисијата на штетни честички во воздухот од РЕК Битола;
- ✓ Итно довршување на колекторскиот систем за отпадни води во Охрид и изработка на проекти за заштита на Преспанското и Дојранското езеро.

ЕНЕРГЕТИКА - ВЛОГ ВО ИДНИНАТА

Република Македонија е земја во развој која што е силно зависна од увозот на електрична енергија, како и други енергенси (нафта и природен гас). Исто така темпото на раст на увозот на овие енергенси се зголемува од година во година а домашното производство на електрична енергија покрива само околу 60% од вкупната потрошувачка.

Во исто време, Република Македонија има висок индекс на енергетски интензитет што значи искористување на енергија по единица мерка по БДП. Клучен фактор во големиот енергетски интензитет е искористувањето на енергијата за греење во домаќинствата. ПОДЕМ се спротивставува на идејата за изградба на атомска централа на територијата на Република Македонија како мерка за надминување на проблемот со снабдување со електрична енергија, поради големите ризици по животната средина и здравјето на граѓаните.

ПОДЕМ се залага за:

- ✓ Зголемување на експлоатацијата на еколошки, домашни обновливи извори на енергија, односно производство на зелена енергија;
- ✓ Систематизирано и координирано спроведување на мерки за енергетска ефикасност во јавни и приватни згради, индустријата и енергетските капацитети;
- ✓ Креирање механизми за знаење на можностите и придобивките на општините при воведување на технологии за поголема употреба на обновливите извори на енергија и примена на мерки за енергетска ефикасност;
- ✓ Формирање општински инфо центри за информирање на граѓаните за начинот на искористување на обновливите извори на енергија и енергетската ефикасност;
- ✓ Поддржување и инвестирање во проекти за имплементација на обновливите извори на енергија и производство на зелена енергија;
- ✓ Стимулирање на штедењето и зголемување на ефикасноста за искористување на енергијата.
- ✓ Бенифицирана цена на електричната енергија за општините Битола

и Новаци.

- ✓ Гасификација (природен гас) и тоа:
 - ✚ изградба на топлани на гас кој ќе се користат во почеток со гас во цистерни до моментот на изградбата на гасоводот до Битола;
 - ✚ Изградба на комплетна гасна мрежа во општина Битола и пошироко;

- ✓ Изградба на мали хидроелектрани од 30-350 kw на сите водни потенцијали која ги поседува општина Битола и во Р.Македонија;
- ✓ Малите хидроелектрани кои треба да се монтираат се проточни со мал висински пад од 25-30 степени со заштита на животинскиот еко свет со претходно изработени проекти и обезбедено финансирање од страна на производителот на хидроелектрани со јавно приватно партнерство што значи 5-годишно користење на енергијата од страна на производителот на електраните
- ✓ Производство на електрична енергија од сончевата енергија на претходно определени површини од страна на општината, приватен сектор за поставување на фотоволтаични панели и тие мали сончеви електрани ќе бидат од 1 KW до 1 MW. Во склопот на наведеното ќе се трудиме да го донесеме законот за производство на фотоволтаични панели, поставување на кровови на индивидуални стамбени објекти.
- ✓ Производство на раноградинарски култури со помош на алтернативна енергија

МАКЕДОНИЈА СТАБИЛНА, ИНТЕГРИРАНА И ПОЧИТУВАНА - ЕВРОАТЛАНСКИ ИНТЕГРАЦИИ - СТАБИЛНА И ИНТЕГРИРАНА ДРЖАВА

Членството на Република Македонија во Европската Унија и НАТО е еден од врвните стратешки приоритети за државата и нејзините граѓани. ПОДЕМ безрезервно ја поддржува евроатланската интеграција на Република Македонија и се стреми за достигнување на вредностите, идеалите и стандардите врз кои е заснована Европската Унија.

ПОДЕМ веќе подготвува Декларација со барање Европа, не да зазема страна во спорот со името, туку да застане на страната на демократијата, правдата и слободољубивоста. Зарем во 21 век еден народ кој одамна се изборил за својата слобода сега треба да дозволи некој друг да му биде кум. Европа тоа не смее да го дозволи. И ние веруваме дека НЕМА.

ПОДЕМ веќе побара поголем ангажман за решавање на спорот за името од Германската канцеларка Ангела Меркел. Ние веруваме дека сериозната германска политика нема да го остави настрана ова прашање, особено откако Меркел упати сигнал на заинтересираност преку средбата со Метју Нимиц, покажувајќи дека решавањето на спорот на името е високо на германската агенда. Ова за нас е недвосмислено позитивен сигнал кој треба да не охрабри да опстоиме во време, кога поддршката доаѓа од една голема политичка сила како Германија. И не само да опстоиме, туку и да ги удвоиме напорите за засилено придвижување на нашата интеграција во ЕУ и НАТО.

**ПАТОТ КОН ПОГОЛЕМА СТАБИЛНОСТ, БЕЗБЕДНОСТ,
СОЦИЈАЛНА СИГУРНОСТ, БЛАГОСОСТОЈБА И ЕКОНОМСКИ
ПРОСПЕРИТЕТ ЗА МАКЕДОНСКИТЕ ГРАЃАНИ ВОДИ
ЕДИНСТВЕНО ПРЕКУ ЧЛЕНСТВОТО ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА И
НАТО И ЗАТОА ПОДЕМ Е ЦЕЛОСНО ФОКУСИРАНА НА
РЕАЛИЗАЦИЈА НА ОВИЕ СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ**

ПОДЕМ смета дека приближувањето на Република Македонија кон

Европската унија не значи само усвојување на европската легислатива, нејзина примена и усогласување со пишаните европски норми. Имено, тоа подразбира и креирање на менталитет компатибилен со оној на граѓаните на државите членки на ЕУ и идеолошка матрица којашто е конзистентна со Европската. Правилата и процедурите без емотивните компоненти се како форма без содржина, а емоциите без нормирање на односите помеѓу граѓаните и институциите се како аморфна маса.

Од тие причини, потребно е дијалектичко единство на формалните и неформалните елементи коешто со сигурност би генерирало стабилни и правилни евроинтеграциски процеси за Република Македонија.

ПОДЕМ се залага за проактивен однос на меѓународен план. Да упатиме силен глас до сите политички европски фактори, па и пошироко, во име на нашата кауза. Гласот за тоа дека, Македонија нема да се откаже од своето име, посебно нè без согласност преку референдум на македонскиот народ. Затоа, ПОДЕМ ги повикува сите кои ѝ посакуваат добро на Македонија, без оглед дали се партии, големи или мали, организации или поединци, секој на свој начин да го испрати тој свој глас до Европа.

Во насока на претходно елаборираното **ПОДЕМ се залага за:**

- ✓ Побрз влез во НАТО-алијансата, со оглед на фактот што критериумите за членство се исполнети, а Република Македонија дава свој значаен придонес во мисиите кои што ги испраќа НАТО во разни делови од светот;
- ✓ Поскоро добивање на датум за отпочнување на преговори за членство во Европската Унија, како и за целосно исполнување на Копенхагенските и Мадридските критериуми, етаблирани од страна на ЕУ;
- ✓ Максимално го поддржува постепеното усвојување на *acquis communautaire* во правниот систем на Република Македонија, бидејќи смета дека на тој начин ќе се постигне целосна компатибилност со правилата и прописите кои важат во ЕУ;
- ✓ Целосно кадровско екипирање на сите институции кои имаат

непосредни или посредни ингеренции во процесот на европска интеграција со стручни и компетентни кадри, кои ќе дадат максимална контрибуција во процесот на европска интеграција на Република Македонија;

- ✓ Поддршка на секаков тип на иницијативи, проекти и програми кои потекнуваат од граѓаните, а имаат за цел да го поддржат процесот на интеграција на Република Македонија во Европската Унија;
- ✓ Поддршка на научно-истражувачки проекти од домашен и меѓународен карактер, коишто се реализираат во соработка со Европската Унија како ентитет, односно со нејзини држави-членки, со цел интензивно да се развива научната мисла во Република Македонија, како и истата да се интернационализира во меѓународни рамки;
- ✓ Масовно запознавање на граѓаните со процесот на европска интеграција, како и нивно темелно информирање по соодветните области, со цел информациите да допрат до повеќе таргет групи на граѓани и со интенција да бидат максимално искористени и валоризирани;
- ✓ Воведување на задолжителен предмет – Европска интеграција во сите средни училишта, со цел запознавање на средношколците, т.е. младите луѓе со вредностите, идеите и активностите на Европската Унија;
- ✓ Формирање на инфо-центри и инфо-точки на целата територија на Република Македонија, кои ќе имаат за цел да ги информираат граѓаните и да ги снабдуваат со корисни информации и материјали (книги, брошури, публикации и сл.), а се однесуваат на Европската Унија и европската интеграција;
- ✓ Етаблирање на поголем број на лоби групи во државите- членки на Европската Унија, но и во САД, како и во другите светски велесили, кои ќе бидат македонски и странски државјани, а кои ќе имаат задача да ја промовираат Република Македонија и да и обезбедат што побрз влез во НАТО и во Европската Унија.

ОДБРАНА - ПОДЕМ ЗА СИГУРНОСТ И БЕЗБЕДНОСТ НА ГРАЃАНИТЕ

Армијата е постојано посветена и подготвена за исполнување на својата основна уставна обврска и стратегиска мисија - одбрана и заштита на територијалниот интегритет и независност на Република Македонија. Во тој контекст таа континуирано пружа поддршка на државните институции во услови на криза и кризни состојби.

Наши приоритети во надворешната и одбранбената политика, а во функција на остварување на Уставната надлежност во делот на безбедноста и одбраната ќе биде **полноправното членство во НАТО** и во **Европската Унија**. Тоа подразбира учество во колективната одбрана на НАТО, превземање на обврските кои произлегуваат од самото членство, активно учество во работата на политичките и воените структури на Алијансата, како и продолжување на придонесот со мировници во меѓународните операции предводени од НАТО.

ПОДЕМ ГО ПОДДРЖУВА ПОЛНОПРАВНОТО ЧЛЕНСТВО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО НАТО И ЕУ И РЕАЛИЗАЦИЈА НА ЗАЦРТАНИТЕ ДРЖАВНИ ИНТЕРЕСИ НА БЕЗБЕДНОСНАТА И ОДБРАНБЕНАТА ПОЛИТИКА.

За реализација на оваа цел **ПОДЕМ ќе се залага за:**

- ✓ Во рамките на интеграцијата во ЕУ, ќе продолжиме да придонесуваме со расположливите национални капацитети и ресурси во рамките на Заедничката надворешна и безбедносна политика, посебно во каталогот на борбените сили на ЕУ и во концептот на Борбените групи на ЕУ. Тоа подразбира унапредување на постојните, но и развој на нови способности и капацитети на Армијата на Република Македонија интерооперативни со оние на земјите членки на НАТО и на ЕУ.
- ✓ Преку процесот на **Трансформација на МО** ќе создадеме модерно Министерство со прецизно дефинирани функции и надлежности со

професионална администрација подготвена во секој момент да одговори на својата мисија, како на национално така и на наднационално ниво.

- ✓ Со **трансформацијата на АРМ**, ќе ја зголемиме нејзината ефикасност, ефективност и флексибилност, ќе обезбедиме поправа линија на командување и поголема пополнетост на командите и единиците како со персонал така и со воена опрема и техника. Со реструктурирањето, целта е Армијата да биде пополнета во своите команди и единици на ниво од минимум 90% професионален воен персонал и 100% воена опрема. Исто така ќе ги развиваме распоредливите капацитети и способности на Армијата, како и декларирани единици за учество во меѓународни операции предводени од НАТО и од ЕУ, кои до 2022 година треба да го достигнат нивото од 50% распоредливи капацитети од севкупната копнена структура на АРМ.
- ✓ Ќе продолжиме со развојот на **распоредливите способности и капацитети** на Армијата. До почетокот на 2021 година Република Македонија ќе развие, а потоа и одржува една распоредлива средна пешадиска баталјонска група (СПБГ), за придонес во операции предводени од НАТО, како и неколку помали единици.
- ✓ Ние сме свесни дека клучен елемент за успехот на секоја армија е високо обучениот, мотивиран и квалитетен професионален воен персонал. Поради тоа долгорочно ќе инвестираме во **обуката на персоналот на Армијата**. Обуката и оценувањето на декларирани единици за меѓународни операции (средна пешадиска баталјонска група и други) ги спроведуваме согласно Концептот на НАТО за оперативни способности т.е. согласно CREVAL и TACEVAL стандардите.
- ✓ Во делот на **опремување и модернизација на Армијата**, во наредните десет години ќе го поддржиме одбранбениот буџет со пораст од 1,2% од БДП во 2016 година до 1,60% од БДП во 2025 година. Тоа ќе ни овозможи да инвестираме повеќе од 200 милиони евра во реализацијата на планираните проекти за опремување и

модернизација на Армијата со што повеќе би го подобриле придонесот во операциите предводени од НАТО и од ЕУ. Планираме во наредниот период да инвестираме и да ги финасираме проектите во делот на копнените сили - набавка на 37 оклопни борбени возила на тркала, од кои 12 со противоклопни оружени системи, во периодот 2020-2030, 63 неборбени моторни возила до 2021, опрема за индивидуална и колективна АБХ заштита 2017-2023, батерија од шест хаубици 155мм 2020-2024, ИСТАР способности 2021-2024, опрема за лесно маневарската медицинска станица Улога 2 во 2021 и 7000 нови пушки 5,56мм до 2024.

- ✓ Во делот на опремувањето и модернизацијата на воздухопловната компонентата на АРМ планираме да ги реализираме следните проекти: завршување на Центарот за обука на пилоти, набавка на 3Д радарски систем како дел од БРААД иницијативата и ремонт и модернизација на десет хеликоптери до 2024.
- ✓ Во делот на опремувањето и модернизацијата, како и во развојот на борбените способности и капацитети на АРМ, активно ќе ги користиме и предностите кои ни ги нуди Концептот на паметна одбрана на НАТО. Тоа подразбира и развој на заеднички регионални капацитети и способности со нашите партнери и сојузници.
- ✓ **Воената академија** ќе ја развиеме во модерна регионална високо образбона институција која ќе продуцира офицери – лидери не само за потребите на АРМ туку и за потребите на армиите од земјите од регионот и пошироко. Ќе ја акредитираме да изведува настава и обука и за трет циклус на студии од областа на безбедноста и одбраната како за домашни потреби така и за заинтересираните кадри од земјите од регионот.
- ✓ Капацитетите и перформансите на **Центарот за обука на пилоти** го чинат атрактивен и за обука на пилоти од други земји. Во наредниот период овој најсовремен Центар ќе го отвориме и за обука на пилоти и за земјите од регионот и пошироко, кои се заинтересирани да обучуваат свои пилоти, но и да ги извежбуваат постојниот пилотски кадар на симулатори за летање.

- ✓ Реактивирање на наменските капацитети за потребите на одбраната во функција на отворање нови работни места;

Придонес во меѓународни операции

Една од стратегиските мисии на Армијата е и придонесот во меѓународните операции предводени од ООН, НАТО, и ЕУ. Република Македонија согласно своите национални интереси, стратешките определби и цели, а во насока на зачувување и унапредување на мирот и стабилноста во светот и регионот, денес активно учествува во меѓународни операции предводени од НАТО, Европската унија и Обединетите Нации, како и дава логистичка поддршка на силите на КФОР на Косово.

Во наредниот период планираме да го продолжиме и зголемиме нашиот придонес во меѓународните операции согласно националните ресурси и капацитети. Ќе продолжиме со учеството во пост - ИСАФ мисија на НАТО во Авганистан - Resolute Support и континуирано ќе даваме свој придонес со персонал во рамките на борбените групи на Европската унија.

Исто така планираме поактивно да учествуваме и во меѓународните операции предводени од ООН со наши мировници.

Животен стандард на вработените во АРМ

Припадниците на Армијата се свесни за економските можности на државата и нивниот морал е на ниво кое што обезбедува извршување на поставените мисии и задачи. Затоа, нашите напори во наредниот период ќе продолжат да одат во правец на постојан напредок, надградба, и унапредување на условите во кои работат и живеат припадниците на АРМ, како и унапредување на животниот стандард. Ни останува да се бориме да обезбедиме доволно финансиски ресурси за реализација на овие заложби согласно економските можности на државата.

Меѓународна одбранбена соработка

Република Македонија е значаен придонесувач кон регионалната соработка и силен промотор на регионалната одбранбена соработка во

рамките на сите регионални иницијативи. Во рамките на САД-Јадранската повелба заеднички со сите земји ќе се продолжи со работа на имплементација на проектите во духот на НАТО концептот за Паметна одбрана и во сферата на опремувањето и модернизацијата.

За реализација на оваа цел **ПОДЕМ** ќе се залага за следниве проекти:

- ✓ Балкански регионален пристап за против-воздушна одбрана,
- ✓ Регионални медицински сили,
- ✓ Регионални капацитети за справување со вонредни ситуации од невоена природа,
- ✓ Заедничко образование и обука, и
- ✓ Развој на други заеднички регионални проекти во доменот на модернизација и опремување на вооружените сили.

Логистичка поддршка и инфраструктура

Ќе продолжиме со планот за дивестирање на неперспективната опрема и вооружување, вклучително и непотребната инфраструктура и објекти. Инфраструктурата и објектите ќе ги ставиме во функција на севкупниот развој на Република Македонија со што ќе се придонесе за поголема благосостојба на граѓаните.

Истовремено, ќе продолжиме да инвестираме во изградба на инфраструктурни објекти како за потребите на Армијата така и за потребите на граѓаните на Република Македонија.

НАДВОРЕШНА ПОЛИТИКА - РЕСПЕКТАБИЛНОСТ НА РЕУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО СВЕТСКИ РАМКИ

Надворешната политика е една од најважните функции на државата. Таа е лицето на државата пред светот. Од тоа каква надворешна политика има една држава зависи нејзиниот углед во меѓународната заедница. Основните цели и задачи на секоја надворешна политика се адекватно претставување на земјата во светот, одбрана на нејзините витални национални интереси, заштита на интересите на граѓаните и афирмација на земјата.

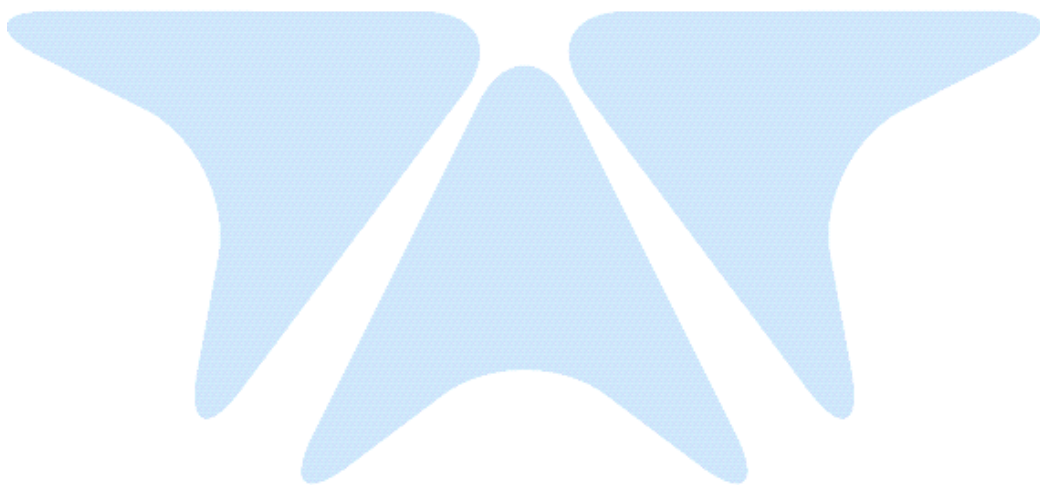
Во време на зголемена глобализација и интеграција на државите, Република Македонија мора да има надворешна политика со која ќе се афирмира како самостојна и суверена држава, а истовремено ќе се отвори кон светот кој интензивно се поврзува.

За таа цел, **ПОДЕМ** се залага за:

- ✓ Професионализација и деполитизација на македонската дипломатија – дипломати од кариера наместо партиски војници во дипломатско-конзуларните претставништва и мисиите во меѓународните организации;
- ✓ Водење проактивна надворешна политика со која Република Македонија ќе се афирмира како сериозен чинител во меѓународните односи;
- ✓ Продлабочување на меѓусебните односи и соработката со стратешките партнери;
- ✓ Интензивирање на регионалната соработка, во насока на одржување на регионалната стабилност;
- ✓ Унапредување на билатералните односи со соседите, засновано врз заемно почитување и реципроцитет;
- ✓ Усвојување долгорочна национална стратегија за надворешната политика, со која ќе се даде јасна рамка за конструктивноста, мирољубивоста и приматот на добрососедските односи и регионалната соработка за просперперитетот на целиот регион;
- ✓ Поголема заштита и промоција на националните интереси во

- светот;
- ✓ Соодветна грижа за Македонците во соседните држави и за македонските граѓани во другите држави, со доследно почитување на принципот за немешање во суверенитетот и внатрешните работи на другите држави;
 - ✓ Зголемување на придонесот кон светскиот мир и безбедност и поддршка на НАТО процесите и реформите што се спроведуваат во континуитет;
 - ✓ Доекипирање на постојните дипломатско-конзуларни претставништва и отворање нови во државите и градовите во кои што живеат односно престојуваат поголем број македонски државјани.

ПОДДЕМ

ОПШТИНИТЕ - ЈАДРО И ОСНОВА ЗА ПОДЕМ НА МАКЕДОНИЈА

Времето е најреткото богатство затоа што е единственото нешто кое ние не можеме ниту да го произведуваме ниту да го разменуваме, ниту продаваме. Може да го споделиме, да го доживуваме и во него да живееме. Времето ја дава можноста за креативноста, корисноста и даваме вредност на животот.

ПОДЕМ застапува принципи на индивидуална почит и поддршка на секој член на заедницата.

ЦЕЛТА НА ПОДЕМ Е ИСПОЛНИТЕЛНОСТА НА СЕКОЈ ПОЕДИНЕЦ ВО СЕМЕЈСТВОТО И ЗАЕДНИЦАТА.

Организацијата на животот на граѓаните започнува во урбаната заедница. Затоа ПОДЕМ се залага за регулиран законски статус на сите месни и урбани заедници во државата. Урбаните и месните заедници треба да се организирани на принцип според потребите на секоја микро средина и заедница која ќе одговори на потребите на граѓаните.

ПОДЕМ изградува постојани мрежи за следење на граѓанските иницијативи преку мрежи на организирање на граѓанството.

ПОДЕМ инсистира на воведување на законска норма избраните претставници во локалната власт по завршувањето на мандатот да дадат јавен отчет.

Главна цел на ПОДЕМ е унапредување на процесот на децентрализација.

ПОДЕМ се залага за:

- ✓ Развиена локална самоуправа и стабилност на единиците на локалната самоуправа како основен предуслов за целокупниот развој и стабилност на Република Македонија;

- ✓ Учество на граѓаните во осмислувањето и реализирањето на општинските процеси и проектите за развој на општината се незаменлив метод и содржина за иднината на секоја општина.

Локалната власт која мисли на граѓаните!

Урбанистичко (урбано и рурално) планирање

- ✓ Ажурна општинска администрација која изработката на урбанистичките планови ќе ги усогласува со важечкото законодавство во оваа област;
- ✓ Урбанистичкиот план да биде достапен за граѓаните да можат да ги искажуваат своите мислења, забелешки и предлози;
- ✓ Јавноста не може да биде исклучена од процесот на донесување на урбанистичките планови од страна на Советот на општината.

Локален економски развој

- ✓ Законска обврска општините да носат одлуки за намалување на невработеноста со максимално сериозен приод кон иницијативите и можностите за отворање на нови стопански капацитети и работни места;
- ✓ Вкоренување на критериумот за давање на приоритет на работната професија;
- ✓ Воведување на законски одредби за зголемување на надлежностите за малите занаети;
- ✓ Пренесување на управувањето со земјоделско земјиште и со другите природни добра од локално значење;
- ✓ Обезбедување на услови за порамномерен регионален развој со доследно почитување на законот;
- ✓ Зголемување на финансиските средства за општините преку зголемување на процентот од ДДВ за општините, преку зголемување на процесот на персонален данок на доход и преку целосно пренесување на данокот на добивка од државно на локално ниво;
- ✓ Креирање на амбиент за развој на малите и средни претпријатија;
- ✓ Развој на јавно- приватни партнерства;

- ✓ Зголемување на капацитетот и надлежноста на центарот за развој на локалната власт;
- ✓ Поттикнување на функционирањето на јавно- приватно партнерство;
- ✓ Зголемување на нивото на знаење на општините и регионите за можностите, механизмите и условите за обезбедување на средства преку финансиските средства на ЕУ.

Актуелизација и популаризација на граѓанските организации

Граѓанските организации го охрабруваат и олеснуваат граѓанското учество во сите аспекти на остварување на демократијата. Учеството не е нешто што се однесува само на/или главно на националната политика. Граѓанинот живее, работи, се забавува, на локално ниво и локалните животни стандарди (домување, вработување, здравје, рекреација, креирање политики...) се дел од неговите секојдневни грижи. Затоа демократскиот процес (вредности и структури) треба да има широк фокус на работење и зајакнување на локалните власти.

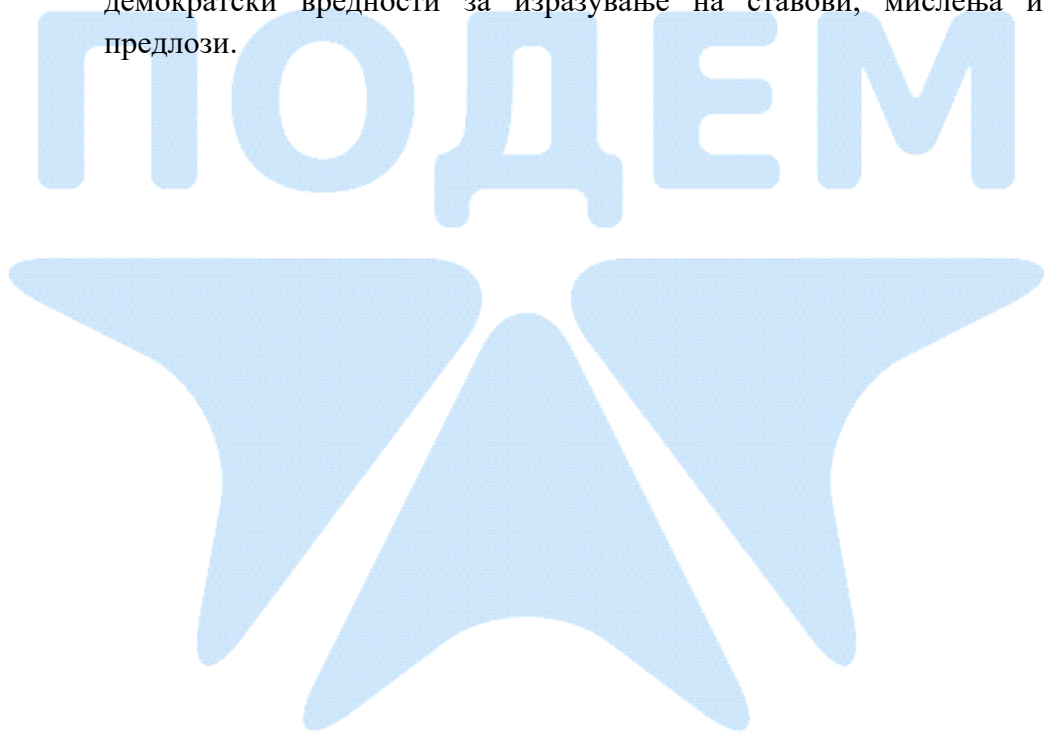
Граѓанските организации претставуваат реален и рамноправен партнер за сите нивоа на институционална соработка во државната и локалната политика. Граѓанските организации се еднакви без разлика на нивната мисија и визија. Единствен критериум е задоволување и унапредување на квалитетот на животот на граѓаните и остварување на нивните интереси.

Овие облици за ПОДЕМ се Амбасадори на државата во светот. ПОДЕМ во својата политичка платформа има зацртано ОБЕДИНУВАЊЕ на луѓе од секако вид на разлики и карактеристики, засновано на сите демократски начела, затоа за ПОДЕМ граѓанскиот сектор е темелниот и основниот критериум за развој на Демократските вредности на општеството!

ПОДЕМ остварува и се залага за:

- ✓ Слобода на здружување и организирање на граѓаните заради остварување на сопствените интереси во политиката, културата,

- екологијата, човековите права, етничките и верските прашања;
- ✓ Грижа за растот и развојот на граѓанските облици на здружување со поголемо учество во финансиската поддршка на иницијативите и проектните активности кои ја афирмираат секоја заедница внатре во државата и ќе водат кон интеграција на регионот, Европа и светот;
 - ✓ Надградување на законодавството кое влијае врз активностите и работата на здруженијата и фондациите, сојузите, коалициите, синдикатите, коморите со кои се гарантира слобода, независност, транспарентност и почитување на сите модерни демократски вредности за изразување на ставови, мислења и предлози.

КУЛТУРА И УМЕТНОСТ- ПОДЕМ НА ДУХОВНИТЕ ВРЕДНОСТИ

Културата е еден од најзначајните сегменти во животот на македонскиот граѓанин. Таа претставува вид на човекова творечка пракса, начин на човековата самореализација, простор на човековото креативно самопрепознавање и созревање до неговата генеричка суштина. Степенот на зрелост, цивилизираност и гордост на една држава, денес во светот покрај со другите параметри се мери и преку односот и грижата на таа држава кон културно- историското наследство.

ПОДЕМ СЕ ЗАЛАГА ЗА НЕГУВАЊЕ НА КУЛТУРНИТЕ И ДУХОВНИТЕ ВРЕДНОСТИ.

ПОДЕМ се залага за заштита на недвижното и движното културно наследство вклучувајќи ги библиотеките, музеите како и за заштита на духовното културно наследство каде влегува издавачката дејност и литературата, музиката, театарот, филмот, ликовното творештво и галериска дејност. ПОДЕМ нема да заборава на домовите и центрите за култура, културните манифестации и на поддршката за стручно усовршување на дефицитарните кадри и млади таленти како и на инвестициите и одржувањето на опремата во културата.

ПОДЕМ се залага и за здруженијата на граѓани и фондации во областа на културата- невладини организации.

Во таа насока ПОДЕМ е за:

- ✓ Презентација и популаризација на значењето на културното наследство;
- ✓ Обезбедување проширени фондови за снимање нови филмови со Македонска продукција
- ✓ Обезбедување проширени фондови и стимулација за снимање на сериски филмови.
- ✓ Вработување на нов стручен кадар и обука и стручно усовршување на постојниот кадар;

- ✓ Збогатување на книжните фондови според бројот на жителите на територијата и бројот на корисници до 5% годишно од вкупниот книжен фонд;
- ✓ Заштита на националната книжна продукција и публикации, старите ракописи, старопечатени и ретки книги;
- ✓ Репрографија на библиотечниот материјал;
- ✓ Компјутеризација и дигитализација на библиотеките;
- ✓ Изработка и издавање на национални, специјални и роднокрајни библиографии;
- ✓ Дигитализација на македонското книжевно богатство;
- ✓ Заштита на музејскиот фонд во Р.М. со цел негово зачувување во изворна состојба, зачувување на интегритетот на сите податоци и сознанија за него, оспособување за задоволување на културните, научните, едукативните, туристичките и другите потреби на граѓаните;
- ✓ Археолошки истражувања и ископувања, истражувања од областа на етнологијата, историјата, историјата на уметност, природонауката, техниката и други области;
- ✓ Презентација на музејскиот материјал преку постојани и повремени изложби во земјата и странство;
- ✓ Обука и доедукација на музејскиот кадар;
- ✓ Книжевно творештво со високи вредности потврдено од рецензенти, од македонски автори на македонски јазик и на јазиците на заедниците;
- ✓ Преводи на македонски јазик на книжевно творештво на македонски автори припадници на заедниците во Република Македонија, објавено на јазиците на заедниците и обратно;
- ✓ Дела од темелна културна вредност (монографии, хрстоматии, речници и слично) и дела работени индивидуално и колективно како истражувачки проекти;
- ✓ Преводи на странски јазици, на дела објавени на македонски јазик и на јазиците на заедниците во Република Македонија, значајни за афирмирањето на културата на нашата држава;
- ✓ Преводи од странски и класични јазици на македонски јазик и на јазиците на заедниците на Република Македонија;
- ✓ Електронско издаваштво (електронски списанија, веб страници

- поврзани со културата, мултимедијални CD-ромови);
- ✓ Македонски преизведби, изведби или реализација на трајни записи на значајни дела од симфониската, камерната, оперската, балетската или ораторијалната литература;
 - ✓ Активности на хорски ансамбли, мандолински оркестри и други вокални и инструментални состави кои овозможуваат масовна музичка култура;
 - ✓ Проекти со кои се негува и професионално се презентира македонскиот музички фолклор и фолклорот на припадниците на заедниците на Република Македонија;
 - ✓ Поддршка на музичкото творештво на исклучително талентирани автори и изведувачи;
 - ✓ Поддршка на домашна драматургија во професионалните театри со приоритет на нови текстови;
 - ✓ Реализација на театарски проекти на млади автори (режисери и автори-дебитанти);
 - ✓ Поддршка на драмскиот аматеризам и неговите манифестанти форми;
 - ✓ Проекти за финансиска и логистичка поддршка за реализација на театарски фестивали и манифестации со меѓународен или национален карактер;
 - ✓ Приоритет на филмски дела реализирани за кино прикажување;
 - ✓ Поддршка на копродукциски проекти и проекти поддржани од европските фондови;
 - ✓ Поддршка на кратка и документарна продукција на млади автори и дебитанти;
 - ✓ Развој на квалитетни филмски проекти;
 - ✓ Презентација на македонската филмска продукција на фестивали од висока категорија;
 - ✓ Презентација на врвни дострели од ликовното творештво без оглед дали носителот на проектот е институција, здружение, асоцијација, поединец;
 - ✓ Поддршка на проекти кои имаат широко влијание врз развојот на македонската современа ликовна уметност;
 - ✓ Поддршка на проекти со меѓународно значење и соработка на реципрочна основа;

- ✓ Поддршка на самостојни и групни изложби на млади автори;
- ✓ Рамноправно учество и пристап на средства за проекти од национален интерес на сите домови независно дали е национална установа или здружение;
- ✓ Поддршка и реализација на квалитетни програми/ проекти со стимулирање и афирмација на домашно и странско музичко творештво; Заштита на материјалното и духовното наследство, како и негување на изворниот музички фолклор;
- ✓ Афирмација на вокални, играорни и инструментални групи кој ја негуваат фолклорната традиција;
- ✓ Поддршка на учество на смотри, натпревари и фестивали;
- ✓ Проекти за фестивали и манифестации кои нудат квалитетна презентација и на уметнички и технички план;
- ✓ Манифестации кои се од значење за културниот развој на државата и кои имаат меѓународен карактер;
- ✓ Поддршка на стручно усовршување на дефицитарни кадри од областа културата, менаџментот, маркетингот, анимирањето, едуцирањето и комуникациите во културата;
- ✓ Проекти за инвестиционо и техничко одржување на објектите опремата на националните установи;
- ✓ Проекти за стимулирање на културен дијалог и културна размена;
- ✓ Проекти и програми што ги презентираат домашните културни вредности на традиционални меѓународни презентации и манифестации;
- ✓ Презентации на проекти во странство кои ја афирмираат унапредуваат културата на припадниците на етничките заедници и
- ✓ Проекти кои ќе ја симулираат и унапредуваат регионалната соработка, особено со соседните земји, со земјите од Централна и Југоисточна Европа, како и со членки на Европската унија, на УНЕСКО, на Советот на Европа и на други меѓународни организации и асоцијации од областа на културата.

ПАТНА ИНФРАСТРУКТУРА

Како важен политички, индустриски и културен центар, Битола во последните две децении ставена е на маргините на политичкиот, културниот и економскиот развој во државата. Југозападниот регион чиј центар е Битола е значајна крстосница која ги спојува и поврзува медитеранот со останатиот дел од Балканот и Европа. Оттука од посебна важност е воспоставувањето на стабилна сообраќајна инфраструктура, посебно што Битола е најотворената и најстарата порта на Република Македонија кон Европската Унија. Затоа од посебна важност за развој на југозападниот регион на државата е реализацијата на следните проекти:

- ❖ Сообраќајно поврзување на Прилеп со граничен премин Меџитлија преку Битола со сообраќајница со четири ленти (по две во двете насоки);
- ❖ Сообраќајно поврзување на Прилеп со Охрид, преку Битола со сообраќајница со четири ленти (по две во двете насоки);
- ❖ Инфраструктурно решавање на трите влезови/излези од и за Битола кон Прилеп, ГП Меџитлија и Ресен.
- ❖ Поставување на соодветни сообраќајни знаци и информативни табли според европски стандарди на сите регионални и магистрални патни правци.
- ❖ Изградба на катна гаража
- ❖ Светлосно означување на сите пешачки премини.
- ❖ Звучна мембрана при излегување од коловозна лента.
- ❖ Заштитни огради и заштитни мрежи од одрони на автопатишта.
- ❖ Осветлување на влезовите во градот.
- ❖ Поставување на современа хоризонтална и вертикална сигнализација.
- ❖ Поставување на лежечки полицајци пред сите училишта и градинки.
- ❖ Инфраструктурно поврзување на Битола со Скопје преку нов експресен автопат.

ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Програмата на ПОДЕМ покрај останатите приоритети и цели за периодот од 2020-2024 година ја предвидува и програмата за развој и унапредување на општеството базирано на знаења, преку примена на ИКТ во сите сфери на животот, создавајќи современи и ефикасни сервиси за граѓаните и за бизнис заедницата.

Исто така ПОДЕМ се залага за воведување на најновите ИТ-технологии во работењето на државните институции, а со тоа овозможување на побрз напредок, подобрување на животниот стандард и квалитетот на јавните услуги.

Државата постојано треба да стои како гарант за достапност до информациите, слободен проток на информации меѓу субјектите од јавната администрација, со постојано ажурирање на податоците и навремено доставување на информации според однапред дефинирани и прифатени стандарди.

Проект: Софтвер за интегрирано административно работење во Македонска пошта

Воведување на софтвер за интегрирано планирање на ресурси (ERP) кој ќе ги обедини сите административни активности како што се: управување со архива и електронски документи, финансиско работење, набавки, основни средства, ревизија, управување со човечки ресурси, магацинско работење и управување со бизнис процеси. Со воведувањето на овој софтвер ќе се овозможи економично ефикасно и транспарентно работење во Македонска пошта.

Буџет: 73 милиони денари

Рок: 2021-2024

Проект: Надградба на ИПС и имплементација на “ТРАК ТРЕЈС” систем во Македонска пошта

Со надградбата на ИПС системот во Македонска пошта ќе се овозможи подобрување на следењето на пратките во меѓународниот сообраќај. Со имплементацијата на “трак трејс” системот ќе има зголемена контрола, следење на пратките во внатрешен сообраќај и подобрување на квалитетот на доставата на пратките.

Буџет: 5 милиони денари

Рок: 2021-2022

Проект: Имплементација на “VOIP” систем и воведување на кол центар во Македонска пошта

Со имплементација на ВОИП системот ќе се намалат трошоците за телефонија за 30% годишно, а додека со воведување на кол-центарот, граѓаните ќе можат да се јавуваат за проблеми и да добијат информации за сите услуги што ги нуди Македонска пошта. Со тоа ќе се добие поквалитетена услуга со што рокот за решавање на рекламациите ќе биде намален.

Буџет: 17 милиони денари

Рок: 2021-2022

Проект: Софтвер за мониторирање на целата инфраструктура во Македонска пошта

Со овој софтвер ќе се овозможи следење на состојбата на комуникациските линии, серверите, работните станици, и програмите на работните станици, и во реално време ќе известува за нарушување на сервисите пред истите да прераснат во инцидент.

Буџет: 10 милиони денари

Рок: 2021-2023

Проект: Надградба на целата ИТ мрежа и мрежна опрема во Македонска пошта

Надградбата на целата ИТ мрежа и мрежна опрема е од неопходно значење бидејќи сегашната мрежна инфраструктура е стара и не е ефикасна, со новите технологии има подобрувања на перформансите на поврзувањето и се зголемува функционалноста за пренос на податоци.

Буџет: 10 милиони денари

Рок: 2021-2023

Проект: Поврзување на Агенцијата за катастар на недвижности со ЕПМ на Македонска пошта за издавање на имотни листови

Со овој проект се предвидува овозможување на граѓаните кои живеат во поголемите населени места како и руралните средини каде нема подрачни единици на катастарот, да можат во рамки на шалтерите на Македонска пошта, да добијат имотен лист.

Буџет: 200 илјади денари

Рок: 2020-2024

Проект: Изработка на мобилна апликација за Македонска пошта

Ќе се изработи мобилна апликација за Македонска пошта која ќе ги има следните функционалности и тоа: следење на пратки во внатрешен и меѓународен сообраќај, наоѓање на најблиска единица на поштенска мрежа, работно време на ЕПМ, промоција на филателистички производи и др. Апликацијата ќе биде изработена по примерот на пошта Словенија (<https://play.google.com/store/apps/details?id=si.posta.postofficefinder>).

Буџет: 300 илјади денари

Рок: 2020-2024

Проект: Изработка на мобилна апликација за Агенција за странски инвестиции

Апликацијата е наменета за менаџерите и странските инвеститори кои патуваат и сакаат подобро да се запознаат со инвестициските можности во Македонија. Ќе може да се симнува со QR код по аеродроми или од интернет. Апликацијата ќе вклучува наоѓање на бизнис контакти, бизнис вмрежување, последни економски вести, успешни инвестициски стории, авионски летови до позначајни дестинации, мапи од индустриски зони, практични совети и сервиси за странските инвеститори. Апликацијата ќе се изработи по примерот на Франција т.е азурниот брег

(<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.investincotedazur.android>).

Буџет: 600 илјади денари

Рок: 2021

Проект: Софтвер за пријавување на комунални проблеми по општини

Ќе се изработи веб и мобилна апликација која ќе претставува ќе можат да пријавуваат секаков вид на проблеми од комунална природа како што се: проблеми со улично осветлување, дупки на улиците, отстранети павер елементи, отстранување на графити итн. Во софтверот ќе можат да се прикачуваат и слики. Преку софтверот ќе може да се следи до каде е постапката и дали се работи на отстранување на проблемот. Апликацијата ќе биде изработена по примерот на апликацијата (<http://www.fixmystreet.com/>). Со овој софтвер се зголемува јакнењето на демократијата на општинско ниво и со тоа се придонесува за транспарентно и одговорно работење на општините.

Буџет: 1 милион денари

Рок: 2020-2024

Проект: Паметно земјоделство (Smart agriculture)

Воведување на интелегентен мониторинг систем, базиран на безжична сензорска мрежа во облакот, овозможувајќи 24-часовен мониторинг на сите насади, а со тоа и намалување на опасноста од болести

на растенијата, мраз, суша, и заштеда на време на производителите. Неколку практични примери за тоа се:

- ✚ подобрување на квалитетот на виното преку следење на влагата во почвата и мерење на шеќер во виното заради подобар квалитет.
- ✚ Контрола на микро-климатските услови во оранжериите заради зголемено и поквалитетно производство.
- ✚ Селективно наводнување во суви зони за да се намали прекумерната употреба на водните ресурси во зелените подрачја.
- ✚ Студија на временските услови во полињата за да се предвидат формирањето на мраз, дожд, суша, снег или ветер.
- ✚ Контрола на влажноста и температурните нивоа во луцерката, сеното, сламата, итн. за да се спречат габите и другите микробиолошки контаминенти.
- ✚ Контрола на точните услови на растенијата кои се одгледуваат во вода за да се добијат високо ефикасни култури.

ПОДЕМ
ЗА МАКЕДОНИЈА

ПАРТИЈА НА ОБЕДИНЕТИ
ДЕМОКРАТИ НА МАКЕДОНИЈА